

MINISTERUL ECONOMIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЭКОНОМИКИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2033, Chişinău, Piaţa Marii Adunări Naţionale, 1
tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64

E-mail: mineconcom@mec.gov.md

Pagina web: www.mec.gov.md

МД-2033, Кишинэу, Пляца Марий Адунэрь Национале, 1

тел. +373-22-25-01-07, факс +373-22-23-40-64

E-mail: mineconcom@mec.gov.md

Веб страница: www.mec.gov.md

21. 07 2016 nr. 21-4057

La nr. _____ din _____

Parlamentul Republicii Moldova

Comisia economie, buget și finanțe
Domnului Ștefan Creangă, președinte

Urmare demersului Cancelariei de Stat nr.31-14-20-768 din 29.06.2016, Ministerul Economiei prezintă Raportul privind administrarea și deetatzarea proprietății publice în anul 2015.

Informația generalizată și Rapoartele privind administrarea și deetatzarea proprietății publice pentru anii 2008-2014 va fi expediată în format electronic la adresa: svetlana.sagaidac@parlament.md.

Anexe: 90 file.

Viceprim-ministru,
ministru

Octavian CALMIĆ

Ex. N. Vrabie
Tel. (22) 22-31-70

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1370
Ora	07 2016

Raport
privind administrarea și deetizarea
proprietății publice de stat în anul 2015

CUPRINS

1. Scopurile de bază ale administrării și deetatizării proprietății publice.....	3
2. Perfecționarea cadrului legislativ și regulator în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice de stat.....	5
3. Administrarea corporativă a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat.....	12
4. Deetatizarea proprietății publice de stat	17
4.1 Privatizarea.....	17
4.2 Parteneriate public-privat inițiate	18
4.3 Activitățile postprivatizare	25
5. Analiza economico-financiară a activității întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25 la sută.....	27
5.1 Analiza economico-financiară a activității întreprinderilor de stat.....	29
5.2 Analiza economico-financiară a activității societăților pe acțiuni în care cota statului depășește 25 la sută din capitalul social.....	39
6. Eficiența administrării proprietății publice de stat de către autoritățile administrației publice centrale	45
7. Concluzii și propuneri privind eficientizarea administrării și deetatizării proprietății publice a statului	48
8. A N E X E.....	49

1. Scopurile de bază ale administrării și deetatizării proprietății publice

În conformitate cu prevederile Legii nr.121-XVI din 04 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, scopurile de bază ale administrării și deetatizării proprietății publice sunt: armonizarea proporțiilor și modalităților de administrare cu funcțiile statului; restructurarea economiei naționale și sporirea competitivității prin atragerea de investiții private și asigurarea unui management eficient, dezvoltarea concurenței ș.a.

Ministerul Economiei promovează politica statului în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice, iar organul abilitat cu administrarea și deetatizarea proprietății publice de stat este Agenția Proprietății Publice

În limita competențelor atribuite, în anul de referință a fost asigurată:

- perfecționarea cadrului legislativ și regulator în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice;
- exercitarea funcțiilor de deținător de acțiuni în societățile pe acțiuni cu capital integral sau parțial de stat;
- participarea la administrarea întreprinderilor de stat, societăților comerciale cu capital public și public/privat, inclusiv în componența consiliilor;
- ținerea Registrului patrimoniului public, întocmirea bilanțului patrimoniului public al Republicii Moldova;
- actualizarea listei bunurilor proprietate de stat supuse privatizării;
- asigurarea expunerii la vânzare a bunurilor proprietate publică de stat supuse privatizării,
- asigurarea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate privată
- monitorizarea executării de către cumpărători a obligațiilor asumate în contractele de vânzare-cumpărare, aplicarea de măsuri în vederea executării obligațiilor asumate, inclusiv prin intermediul instanțelor de judecată;
- informarea potențialilor investitori și societății civile despre desfășurarea procesului de privatizare și rezultatele lui.

În condițiile Legii nr.121-XVI din 04 mai 2007, s-a conclucrat cu autoritățile administrației publice centrale întru asigurarea:

a) exercitării conforme a funcțiilor de fondator în întreprinderilor de stat și de acționar în societățile comerciale cu capital integral sau parțial de stat;

b) ținerii evidenței patrimoniului public de stat din administrare;

c) prezentării, în termenul stabilit, a dărilor de seamă privind patrimoniul public din administrare și întocmirii rapoartelor anuale referitor la rezultatele administrării;

d) exercitarea controlului asupra corectitudinii calculării și transferării în termenul stabilit, în bugetul de stat a dividendelor aferente acțiunilor statului și a unei părți din profitul net al întreprinderilor de stat.

Conform datelor din Registrul patrimoniului public, ținut de Agenția Proprietății Publice conform Hotărârii Guvernului nr.675 din 6 iunie 2008, în administrarea autorităților administrației publice centrale se regăsesc 251 întreprinderi de stat și 111 societăți pe acțiuni. Valoarea patrimoniului de stat, conform situației la 01.01.2016, constituie 24957,2 mil lei, inclusiv 9 925,0 mil lei în societățile pe acțiuni și 15 032,2 mld lei în întreprinderile de stat.

Informația din Registrul patrimoniului public referitor la numărul agenților economici cu cotă de stat din administrarea autorităților administrației publice centrale și valoarea patrimoniului de stat, conform situației la 01.01.2016, se prezintă în felul următor:

mii lei

Nr. d/o	Denumirea autorității publice centrale	TOTAL:		Societăți comerciale		Întreprinderi de stat	
		nr.	Valoarea patrimoniului de stat	nr.	Cota statului, conform activelor nete	nr.	Valoarea activelor nete
1	Ministerul Agriculturii si Industriei Alimentare	89	1848182,1	46	1190475,6	43	657 706,5
2	Ministerul Educației	3	11995,6			3	11 995,6
3	Ministerul Mediului	1	22742,2			1	22 742,2
4	Ministerul Sănătății	4	18124,92	1	16866,2	3	1 258,7
5	Ministerul Muncii, Protecției Sociale si Familiei	2	71695,4			2	71 695,4
6	Ministerul Culturii	34	595571,3	3	41559,9	31	554 011,4
7	Ministerul Tehnologiei Informației si Comunicațiilor	7	618555,32			7	618 555,3
8	Ministerul Economiei	43	5546613,1	24	3919359,1	19	1 627 254,0
9	Ministerul Finanțelor	6	67371,17	2	3328,0	4	64 043,2
10	Ministerul Justiției	2	9 761,9			2	9 761,9
11	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	1	8 008,9			1	8 008,9
12	Ministerul Afacerilor Interne	6	85 547,4			6	85 547,4
13	Ministerul Apărării	3	367 459,8			3	367 459,8
14	Ministerul Dezvoltării Regionale si Construcțiilor	13	124195,5	3	10827,6	10	113 366,9
15	Ministerul Transporturilor si Infrastructurii Drumurilor	34	8865938	15	409517,0	19	8 456 421,2
16	Ministerul Tineretului si Sportului	1	74186,1			1	74 186,1
17	Agenția Proprietății Publice	17	5142578	14	4315048,1	3	827 529,9
18	Agenția "Apele Moldovei"	19	495494,3	2	18025,8	17	477 468,5
19	Agenția Relații Funciare si Cadastru	4	182761,6			4	182 761,6
20	Agenția "Moldsilva"	25	143415,7			25	143 415,7
21	Agenția Rezerve Materiale	3	0,0	1	0,0	2	0,0
22	Cancelaria de Stat a Republicii Moldova	10	573952,7			10	573 952,7
23	Biroul Național de Statistică	1	13393,5			1	13 393,5
24	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	12	25561,3			12	25561,3
25	Academia de Științe a R. Moldova	11	19371,4			11	19371,4
26	Alte autorități publice	5	14577			5	14577,0
27	Întreprinderi de stat peste hotare	6	10174,2			6	10174,2
TOTAL		362	24957227,6	111	9925007,3	251	15032220,3

2. Perfecționarea cadrului legislativ și regulator în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice de stat

În scopul coroborării legislației naționale la legislația comunitară, excluderii elementelor interpretabile și contradictorii identificate în procesul implementării actelor legislative și normative, ținând cont de recomandările Curții de Conturi, în perioada de referință, au fost elaborate și promovate modificări și completări în peste 19 acte.

Întru uniformizarea politicilor publice de administrare a întreprinderilor de stat și a întreprinderilor municipale la normele generale de guvernare corporativă, determinarea și delimitarea clară a atribuțiilor fondatorului, consiliului de administrație și ale administratorului, precum în scopul eficientizării administrării întreprinderilor, a fost elaborat și promovat în ordinea stabilită, proiectul de ***Lege cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală***, care la 26.05.2016 a fost prezentat Guvernului spre examinare și aprobare.

În scopul reglementării regimului juridic aplicabil proprietății publice, precum și competențelor autorităților administrației publice centrale și locale în procesul delimitării bunurilor proprietate publică, ținând cont de propunerile autorităților administrației publice centrale și locale a fost elaborat proiectul ***Legii privind delimitarea proprietății publice***.

Întru implementarea formelor de parteneriat public-privat a fost elaborat proiectul ***Legii privind concesiunile de lucrări și servicii***, care actualmente este supus dezbaterilor publice și procedurii de avizare. Proiectul este racordat Directivei europene nr. 2014/23/UE din 26.02.2014 privind atribuirea contractelor de concesiune, a fost coordonat cu experții europeni în procesul implementării proiectului Twinning „Consolidarea sistemului de parteneriat public-privat în Republica Moldova”, asistat de Ministerul Federal al Economiei și Energeticii din Germania.

Urmare modificărilor și completărilor operate în Legea nr. 121-XVI din 04.05.2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, prin legile nr.204 din 12.07.2013 și nr. 158 din 18.07.2014, ținând cont de recomandările Curții de Conturi, au fost amendate 16 acte normative, fiind elaborate și promovate 4 proiecte de hotărâri de Guvern, și anume:

- ***pentru aprobarea Regulamentului cu privire la consolidarea pachetelor de acțiuni ale statului***, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.463 din 27.07.2015, care reglementează mecanismul de consolidare a pachetelor de acțiuni ale statului în societățile pe acțiuni cu capital majoritar de stat și/sau de interes național.

- ***cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului***, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.633 din 13.04.2016, prin care au fost operate modificări și completări la:

- a) *Hotărârea Guvernului nr.568 din 06 mai 2008 "Cu privire la organizarea evidenței proprietății publice și circulația acesteia și exercitarea funcțiilor de către persoanele împuternicite să reprezinte interesele statului/unităților administrativ-teritoriale", avînd drept scop ajustarea terminologiei utilizate în anexa nr.1 la Standardele Naționale de Contabilitate și raportarea de către entități a sumelor distribuite pentru efectuarea acțiunilor de sponsorizări și binefacere, în scopul minimizării cheltuielilor nejustificate ale acestora;*
- b) *Hotărârea Guvernului nr.675 din 06 iunie 2008 cu privire la Registrul patrimoniului public, întru asigurarea ținerii evidenței domeniului la care sunt atribuite bunurile proprietate de stat (domeniul public sau domeniul privat al statului);*

• **cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele Hotărâri ale Guvernului** ce țin de administrarea și deetatizarea proprietății publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.299 din 18.03.2016, elaborat în scopul ajustării terminologiei de raportare financiară la Standardele Naționale de contabilitate, coroborării la prevederile Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital, precum și eliminarea unor prevederi contradictorii, în particular:

- a) *Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloace fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.500 din 12 mai 1998, fiind ajustată terminologia utilizată la prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar fiscale nr.181 din 25.07.2014;*
- b) *Hotărârea Guvernului nr. 945 din 20 august 2007 „Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice”, fiind expuse în redacție nouă Anexa nr.2 "Lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării" și Anexa nr.3 "Lista obiectelor nefinalizate proprietate de stat supuse privatizării";*
- c) *Regulamentul privind vânzarea acțiunilor proprietate publică la Bursa de Valori, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.145 din 13.02.2008 s-a ajustat la prevederile Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital și s-au concretizat criteriile de selectare a societăților de investiții;*
- d) *Regulamentul cu privire la privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 468 din 25 martie 2008 s-a coroborat la prevederile art. 50 al Legii nr.121/2007 și recomandările Curții de Conturi. De asemenea, s-a actualizat contractul de vânzare-cumpărare cadru și actul de examinare a încăperilor nelocuibile date în locațiune;*
- e) *Regulamentul cu privire la modul de determinare și comercializare a activelor neutilizate ale întreprinderilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.480 din 28 martie 2008 s-a completat cu obligativitatea obținerii acordului Agenției Proprietății Publice pentru comercializarea activelor neutilizate de către întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu cotă majoritară de stat*

supuse privatizării, după obținerea autorizației de la autoritatea administrației publice (fondator);.

- f) Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.482 din 29.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind achitarea (compensarea) unor datorii certe ale statului față de participanții la privatizare din contul valorilor mobiliare ale statului în societățile pe acțiuni supuse privatizării a fost, expusă în redacție nouă în corespundere cu Lista bunurilor proprietate de stat supuse privatizării.*
- g) Regulamentul concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 919 din 30.07.2008, s-a concretizat termenul de semnare a contractelor de vânzare-cumpărare, s-au extins competențele Comisiei în ceea ce privește stabilirea prețului inițial de vânzare, s-au inclus prevederi ce țin de obligativitatea capitalizării investițiilor efectuate conform contractului de vânzare-cumpărare.*
- h) Hotărârea Guvernului nr.1428 din 16.12.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente, s-a concretizat procedura de transmitere în locațiune/arendă a terenurilor proprietate publică a statului aferente bunurilor imobile proprietate privată/de stat și a actelor necesare, precum și reglementarea transferului mijloacelor financiare rezultate din locațiune/arendă în bugetul de stat.*
- i) Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10.02.2009 s-a concretizat mărimea minimă a taxei de participare la licitațiile de privatizare a bunurilor proprietate publică , s-a stabilit modalitatea de reducere a prețului inițial de vânzare, s-a concretizat modalitatea achitării serviciilor organizațiilor care prestează servicii de organizare și desfășurare a licitațiilor în bază de contract.*
- j) Regulamentul cu privire la modul de stabilire a prețului inițial de vânzare a acțiunilor proprietate publică supuse privatizării aprobat Hotărârea Guvernului nr. 453 din 02.06.2010 s-a adus în concordanță cu prevederile Legii privind piața de capital nr.171 din 11 iulie 2012 și Standardul Național de Contabilitate.*
- k) Regulamentul privind procedurile standard și condițiile generale de selectare a partenerului privat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 476 din 04.07.2012 s-a completat conținutul cadru al studiului de fezabilitate cu prevederi ce țin de elucidarea viabilității proiectelor de parteneriat public-privat (Comparatorul Sectorului Public) precum, și prevederi ce țin de completarea contractelor PPP cu clauze privind dreptul de proprietate asupra obiectului contractului și modalitatea de transfer către partenerul public a obiectului contractului, la etapa finalizării contractului;*

l) *Regulamentul privind atragerea investițiilor în societățile comerciale cu capital public sau public-privat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 414 din 21 iunie 2013 s-a adus în concordanță cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.519 din 02.07.2014 "Cu privire la delegarea funcțiilor de administrare a proprietății de stat autorităților administrației publice centrale de specialitate", astfel comisiile de atragere a investițiilor vor fi instituite de autoritățile administrației publice care administrează societățile pe acțiuni pentru care se inițiază atragerea investițiilor.*

• **privind modificarea anexelor nr.1 și nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.419 din 18 iunie 2012**—Listei bunurilor proprietate publică a statului și a listei lucrărilor și serviciilor de interes public național propuse parteneriatului public-privat, elaborat în baza propunerilor autorităților publice centrale(aprobat de Guvern prin Hotărârea nr. 586 din 12.05.2016).

În scopul eficientizării administrării proprietății publice de stat au fost elaborate și înaintate Guvernului un șir de proiecte de acte normative, în particular:

pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la modul de dare în locațiune a activelor neutilizate, aprobat de Guvern prin Hotărârea nr.285 din 12.03.2016, prin care prevederile Regulamentului s-au coroborat la prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității fiscale nr.181/2014, s-a admis utilizarea mijloacelor financiare obținute de la transmiterea în locațiune a activelor neutilizate și pentru achitarea datoriilor salariale, s-a prevăzut scutirea instituțiilor publice de la achitarea chiriei spațiilor utilizate de la instituțiile finanțate de la același buget, achitând doar plata pentru serviciile comunale, energia electrică și alte servicii;

pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.901 din 31.12.2015, în scopul aducerii în concordanță a actelor normative ale Guvernului cu Legea nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și stabilirii raporturilor legale în procesul transmiterii bunurilor proprietății publice, competențelor autorităților publice antrenate în acest proces, precum și modul de instituire a Comisiei de transmitere, atribuțiile și termenul de acțiune a ei.

privind transmiterea cu titlu gratuit din proprietatea publică a statului în proprietate publică:

- *a orașului Cantemir* a casei de locuit cu 2 niveluri (12 apartamente) din or. Cantemir, str. Ion Creangă, nr.1, aflată în gestiunea economică a S.A. „Prot-Cantemir”, s. Cania, r-nul Cantemir (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.821 din 16.11.2015);

- *a orașului Ștefan-Vodă* a blocului locativ cu 18 apartamente, situat în or. Ștefan-Vodă, str. Serghei Lazo, nr.1/a (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.798 din 29.10.2015);

privind reorganizarea prin dezmembrare (separare) a SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” și SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest” cu fondarea SA „Furnizarea Energiei Electrice Nord” din contul patrimoniului SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” și SA „Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest”, transmis în procesul reorganizării (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.172 din 15.04.2015);

privind reorganizarea Î.S. ”Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală” în instituție publică “Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală” în subordinea Guvernului, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.325 din 02.06.2015;

cu privire la reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de Carantină, Identificare, Expertize de Arbitraj și Dezinfectare a Producției” prin fuziunea (absorbția):

- *Întreprinderii de Stat „Centrul de Stat pentru Certificarea Materialului Semincer”;*
- *Întreprinderii de Stat „Centrul Republican de Pedologie Aplicată”;*
- *Întreprinderii de Stat „Centrul de Standardizare și Stabilire a Calității Nutrețurilor și Produselor Cerealiere”, cu modificarea denumirii întreprinderii absorbante în Î.S., „Centrul Național de Verificare și Certificare a Producției Vegetale și Solului”, Chișinău.*

cu privire la lichidarea Întreprinderii de Stat ”Compania aeriană ”Moldova” (Hotărârea Guvernului nr.173 din 15.04.2015);

cu privire la dizolvarea Întreprinderii de Stat „Publicația periodică ziarul „Nezavisimaia Moldova” (Hotărârea Guvernului nr. 652 din 18.09.2015);

cu privire la dizolvarea Întreprinderii de Stat ”Publicația periodică ziarul „Moldova Suverană” (Hotărârea Guvernului nr. 651 din 18.09.2015).

Întru impulsionearea procesului de implementare a proiectelor de **parteneriat public-privat (PPP)** în Republica Moldova, în colaborare cu Ministerul Federal al Economiei și Energeticii al Germaniei s-au implementat acțiuni conform planului de realizare a Proiectului Twinning „Consolidarea sistemului de parteneriat public-privat în Republica Moldova”,.

Astfel, în colaborare cu experții cooptați în cadrul proiectului Twinning, în conformitate cu calendarul aprobat și modificările operate pe parcurs, au fost realizate următoarele acțiuni:

Armonizarea cadrului normativ existent în domeniul la standardele UE”:

- Raport complex privind legislația PPP și a concesiunilor din Republica Moldova, comparativ cu legislația Uniunii Europene.
- Recomandări privind armonizarea cadrului legislativ la standardele UE în domeniul parteneriatului public-privat și anume:

- ✓ conlucrarea la elaborarea Legii privind achizițiile publice, în vigoare din 03 iulie 2015;
 - ✓ elaborarea proiectului de lege privind concesiunile de lucrări și servicii;
 - ✓ revizuirea procedurilor standard existente privind dezvoltarea parteneriatului public-privat prin operarea unor modificări și completări în HG nr. 476 din 07.02.2012, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 299 din 18.03.2016;
 - ✓ elaborarea recomandărilor privind modificarea și completarea Legii nr. 179-XVI din 10.07.2008 cu privire la parteneriatul public-privat;
 - ✓ elaborarea recomandărilor privind modificarea și completarea Matricei preliminare de partajare a riscurilor de proiect, aprobată prin Ordinul Ministerului Economiei nr. 143 din 02.08.2013.
- Elaborarea Manualului privind practicile de implementare a proiectelor de parteneriat public-privat și concesiuni, care a fost distribuit în cadrul runde de ateliere de instruire, organizate în 6 unități administrativ-teritoriale, în cadrul cărora au participat reprezentanții tuturor localităților din țară.
 - Elaborarea Ghidului PPP destinat reprezentanților Ministerului Economiei, Agenției Proprietății Publice, în particular Direcției PPP.
 - Elaborarea Glosarului PPP englez-român și român-englez, care determină termenii și noțiunile de bază ce țin de implementarea parteneriatelor public-private.
 - Elaborarea Foi de parcurs pentru dezvoltarea politicilor de PPP și concesiuni pentru anii 2016-2020.
 - Elaborarea recomandărilor privind atribuțiile Rețelei interministeriale de PPP și ale autorităților administrației publice centrale antrenate în proiecte PPP în calitate de beneficiari (parteneri publici).

Dezvoltarea capacităților interne a administrației publice pentru pregătirea și implementarea proiectelor PPP în Republica Moldova:

✓ Consolidarea capacităților tehnice și administrative ale Agenției Proprietății Publice și ale autorităților publice centrale în implementarea proiectelor PPP prin organizarea unei serii de ședințe de lucru și ateliere de instruire interne cu participarea experților Twinning din UE.

În cadrul acestor evenimente, participanții au avut posibilitatea de a pune în discuție diferite întrebări privind obstacolele ce le întâmpină partenerii publici în implementarea proiectelor de parteneriat public-privat și concesiune. De asemenea, au fost reliefate exemple de succes din statele Uniunii Europene în domeniul PPP, proiecte similare ce ar putea fi dezvoltate în Republica Moldova.

✓ Identificarea unor proiecte PPP- pilot și asistarea consultativă a experților Uniunii Europe, după cum urmează:

- Mansardarea Căminelor Universității de Stat din Moldova;
- Renovarea Bazinului de înot al Universității de Educație Fizică și Sport;

- Construcția de locuințe sociale pentru colaboratorii Ministerului Apărării și ai Armatei Naționale;
 - Centrul Logistic Multimodal;
 - Modernizarea ÎS “Calea Ferată”;
 - Dezvoltarea infrastructurii termoeenergetice pe biomasa prin instalarea și utilizarea termocentralelor pe biomasă, precum și furnizarea energiei termice la instituțiile publice din arderea biomasei”.
- ✓ Au fost asistate consultativ toate propunerile de proiecte pilot, fiind organizate ședințe de lucru cu participarea partenerilor publici și a experților Uniunii Europene. Drept rezultat a fost acordată prioritate următoarelor proiecte pilot:
- “Dezvoltarea infrastructurii termoeenergetice pe biomasa prin instalarea și utilizarea termocentralelor pe biomasă, precum și furnizarea energiei termice la instituțiile publice din arderea biomasei ”Proiect implementat cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în mai multe localități ale Republicii Moldova (Leova, Telenești, Ungheni, Orhei, Râșcani și altele);
 - “Construcția de locuințe și obiective social-culturale în cadrul Armatei Naționale, pe terenul din strada N. Testimițeanu, nr.3, mun. Chișinău”.

În cadrul consultărilor experților Uniunii europene cu reprezentanții APC și APL au fost elucidate problemele cu care se confruntă partenerii publici în dezvoltarea și implementarea proiectelor-pilot PPP, fiind expuse recomandări în vederea perfecționării documentației de proiect.

Tot în acest aspect, au fost organizate mai multe ședințe comune cu participarea experților și a companiei care a elaborat studiul de fezabilitate pentru proiectele PPP – pilot în scopul concretizării condițiilor/cerințelor partenerului public față de partenerul privat, inclusiv prin prisma includerii în proiectul contractului a unor măsuri asiguratorii pentru partenerul public în cazul apariției unor litigii sau riscuri neidentificate la etapa inițială.

Drept rezultat pentru aceste proiecte PPP pilot au fost elaborate Foile de parcurs în care sunt descrise etapele de implementare a proiectelor, cu anexarea proiectelor de contract PPP.

3. Administrarea corporativă a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat.

Întru realizarea obiectivelor Programului de activitate a Guvernului, în partea ce ține de implementarea administrării corporative a întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat au fost realizate următoarele:

- Prin Legea nr.38 din 17.03.2016 au fost operate completări la Legea nr.146-XIII din 16.06.94 cu privire la întreprinderea de stat ***întru asigurarea dezvoltării informației privind activitatea economico-financiară a întreprinderilor de stat***, fiind stabilită obligativitatea întreprinderilor de stat, care cad sub incidența art.13¹ al legii, să publice raportul anual până la data de 30 mai a anului imediat următor anului de raportare și să mențină raportul disponibil publicului pe o perioadă de cel puțin 3 ani pe pagina sa web și pe pagina autorității publice în administrarea căreia se află. Raportul anual al întreprinderii urmează să conțină situațiile financiare anuale ale întreprinderii, inclusiv retribuțiile membrilor organelor de administrare, de conducere și de supraveghere; raportul de activitate al conducerii; o descriere corectă și completă a dezvoltării întreprinderii și a performanțelor sale economico-financiare, precum și o descriere a principalelor riscuri cu care aceasta se confruntă.

Prin *Hotărârea Guvernului nr.820 din 13.11.2016*, au fost promovate modificări și completări în *Hotărârea Guvernului nr.770 din 20 octombrie 1994, întru implementarea principiilor administrării corporative la întreprinderile de stat, optimizarea unor cheltuieli, precum și îmbunătățirea procesului de gestionare a patrimoniului întreprinderii* și monitorizarea activității Administratorului. De asemenea, Contractul - tip între Fondator și Administratorul întreprinderii de stat, (anexa nr.3 la hotărârea indicată) au fost coroborate la modificările operate în Legea nr.146-XIII din 16.06.94 cu privire la întreprinderea de stat, art.23 din Legea salarizării nr.847-XV din 14.02.2002 și Hotărârii Guvernului nr.743 din 11 iunie 2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, inclusiv în scopul reglementării (limitării) mărimii premiilor și sporului lunar de care poate beneficia Administratorul unei întreprinderi de stat.

- ***Întru realizarea optimizării dimensiunilor, structurii, metodelor de administrare a proprietății publice***, de către autoritățile administrației publice centrale au fost inițiate și desfășurate proceduri de reorganizare sau dizolvare a unor societăți pe acțiuni și/sau întreprinderi de stat.

Astfel, au fost reorganizate prin dezmembrare (separare) S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” și S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest” din administrarea ***Ministerului Economiei***, cu fondarea S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” din contul patrimoniului societăților indicate (Hotărârea Guvernului nr.172 din 15.04.2015); ***Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare*** a inițiat reorganizarea Întreprinderii de Stat „Centrul de Carantină, Identificare, Expertize de Arbitraj și Dezinfectare a Producției” prin fuziunea (absorbția) Î.S. „Centrul de Stat

pentru Certificarea Materialului Semincer”, Î.S., „Centrul Republican de Pedologie Aplicată”; Î.S. „Centrul de Standardizare și Stabilire a Calității Nutrețurilor și Produselor Cerealiere”; (Hotărârea Guvernului nr.711 din 12.010.2015); **Cancelaria de Stat** a inițiat dizolvarea Î.S. „Publicația periodică ziarul „Nezavisimaa Moldova” și a Î.S. ”Publicația periodică ziarul „Moldova Suverană” (Hotărârile Guvernului nr.651 și nr.652 din 18.09.2015); **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor** a inițiat dizolvarea Î.S. ”Compania aeriană ”Moldova” (Hotărârea Guvernului nr.173 din 15.04.2015);

• **Întru asigurarea accesului larg la informația privind rezultatele activității economico-financiare a întreprinderilor cu cotă majoritară de stat**, în anul de referință a fost asigurată plasarea pe portalul guvernamental unic de date deschise (www.date.gov.md) a 7 seturi de date cu caracter public și anume:

- balanța patrimoniului public pentru autoritățile publice centrale;
- balanța patrimoniului public pentru unitățile administrativ teritoriale;
- date privind societățile pe acțiuni în care statul deține cotă parte în capitalul social;
- date privind întreprinderile de stat;
- indicatorii economico-financiar ai activității întreprinderilor de stat;
- indicatorii economico-financiar ai activității societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 30 la sută din capitalul social;
- informația privind rezultatele privatizării bunurilor proprietate publică de stat.

• **Întru implementarea administrării corporative la întreprinderile de stat**, potrivit informației prezentate de autoritățile administrației publice centrale, în perioada de raportare, consilii de administrație au fost instituite la 187 întreprinderi de stat ceea ce constituie 76,33% din numărul total de 245 întreprinderi administrate. La 10 întreprinderi de stat, în componența consiliilor de administrație nu au fost incluși reprezentanții Ministerului Economiei, iar la 3 - reprezentanții Ministerului Finanțelor. În 49,7% din întreprinderile de stat nu se respectă prevederile Legii cu privire la întreprinderea de stat în partea ce ține de reprezentarea majoritară a Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor în consiliile de administrație.

În rezultatul examinării informației privind exercitarea funcțiilor de către persoanele împuternicite să reprezinte interesele statului în anul 2015, prezentată de întreprinderi în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.568 din 06.05.2008, se constată că, la 30 întreprinderi de stat, ședințele consiliului au fost convocate mai rar decât o dată în trimestru, astfel fiind încălcate prevederile art.7 pct.12 al Legii cu privire la întreprinderea de stat.

Informația detaliată privind instituirea consiliilor de administrație este reflectată în tabelul de mai jos.

Nr. d/o	Denumirea autorității administrației publice centrale	SA/IS	Întreprinderi de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat administrate						
			Nr. total	în procedură de insolv. / lichid.	nu activează	în câte au fost instituite consilii	nr. în câte au fost incluși reprezentanții		nr. în câte reprezent. ME și MF constituie majoritatea
							Min. Econom.	Min. Finanț.	
1	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	S.A.	17	5/2	5	5	3	4	
		Î.S.	43	5/2	5	30	29	29	8
2	Ministerul Sănătății	S.A.	1			1	1	1	
		Î.S.	3		1	1	0	0	0
3	Ministerul Culturii	S.A.	3			3	3	3	
		Î.S.	31	0/2	8	22	21	22	21
4	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicației	Î.S.	7			7	7	7	0
5	Ministerul Economiei	S.A.	20	1/2	3	15	15	15	
		Î.S.	19	1/5		13	13	13	13
6	Ministerul Finanțelor	S.A.	1			1	1	1	
		Î.S.	4			4	4	4	4
7	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	S.A.	3	0/2	1	0	0	0	
		Î.S.	10			10	10	10	1
8	Ministerul Transport. și Infrastructurii Drumurilor	S.A.	15	1/0	1	13	13	13	
		Î.S.	19	0/1	6	13	13	13	10
9	Ministerul Afacerilor Interne	Î.S.	6		2	5	4	4	3
10	Agenția Proprietății Publice	S.A.	9	1/4	2	1	1	1	
		Î.S.	3	0/1		2	2	2	2
11	Agenția Relații Funciare și Cadastru	Î.S.	4			4	4	4	4
12	Ministerul Educației	Î.S.	3		1	2	2	2	0
13	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Î.S.	2			2	2	2	0
14	Ministerul Afacerilor Externe	Î.S.	1			1	1	1	1
15	Ministerul Apărării	Î.S.	3			3	3	3	3
16	Ministerul Justiției	Î.S.	2			1	1	1	1
17	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	Î.S.	12	0/2	3	-	-	-	-
18	Agenția "Apele Moldovei"	S.A.	2			2	2	2	
		Î.S.	17		1	17	17	17	17
19	Agenția "Moldsilva"	Î.S.	25			25	25	25	0
21	Cancelaria de Stat	Î.S.	10		2	8	2	8	0
22	Agenția Rezerve Materiale	S.A.	1	1/0					
		Î.S.	2		1	2	2	2	1
23	Academia de Științe	Î.S.	11		1	10	10	10	2
24	Ministerul Mediului	Î.S.	1			1	1	1	0
25	Ministerul Tineretului și Sport.	Î.S.	1			1	1	1	0
26	Biroul Național de Statistică	Î.S.	1			1	1	1	0
27	Alte autorități publice	Î.S.	5	0/1	1	2	2	2	2
TOTAL		S.A.	72	9/10	12	41	39	40	
		Î.S.	245	6/14	32	187	177	184	93

Una din problemele stringente existente este divergența considerabilă dintre numărul de întreprinderi de stat înregistrate în Registrul persoanelor juridice și numărul întreprinderilor de stat înscrise în Registrul patrimoniului public, în baza dărilor de seamă a autorităților administrației publice centrale, problemă abordată în toate Rapoartele anuale privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, precum și de Curtea de Conturi în unele rapoarte de audit, dar nesoluționată de autoritățile administrației publice centrale care au calitatea de fondatori,

În rezultatul contrapunerii informației din Registrul patrimoniului public cu informația privind întreprinderile de stat înregistrate în Registrul de Stat al persoanelor juridice, conform situației din 01.01.2013, au fost identificate **435** întreprinderi de stat care figurau în Registrul de stat al persoanelor juridice, dar negestionate de autoritățile administrației publice centrale care le-au fondat, în particular: 102 din ramura agriculturii, 24 din domeniul sănătății, 39 din domeniul culturii, 99 din domeniul industriei, comerțului și alimentației publice orașenești, 14 din domeniul transporturilor, 3 – domeniul educației, 19 – domeniul construcțiilor și gospodăriei comunale, 6 – fondate de Ministerul Afacerilor Interne, 6 - de Biroul Național de Statistică, 5 – de Ministerul Muncii, 2 – de compania de stat ”Teleradio Moldova”, 4 – de Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, alți fondatori (autorități publice, comitete executive raionale, consilii raionale, primarii, direcții comunale locative, primarii ale orașelor) – 112.

Majoritatea acestor întreprinderi de stat nu activează de foarte mulți ani, motivele, de regulă, fiind: lipsa mijloacelor circulante, a bunurilor imobile proprii, competitivitatea redusă a producției/serviciilor, s.a.). În privința lor, de către autoritățile administrației publice centrale (succesorii fondatorilor acestora) urmează a fi întreprinse măsuri privind reorganizarea sau lichidarea lor.

Adresările Ministerului Economiei către autoritățile administrației publice centrale în vederea identificării soluțiilor de depășire a situației create, până în prezent nu s-au soldat cu rezultate notabile. Pe parcursul anilor 2013 - 2015, s-a finalizat lichidarea a 17 întreprinderi nemonitorizate, astfel:

- Biroul Național de Statistică a finalizat lichidarea a 6 întreprinderi de stat - ”Secții raionale de informații și calcul”;

- Ministerul Sănătății – 4 întreprinderi –(Î.S.”Centrul republican de Profilaxie și Combatere SIDA”, ”Secția de Dezinfecție Profilactică din Șoldănești” Î.S., ”Secția republicană de dezinfecție și profilactica”, Centrul republican informațional si de calcul a MS);

- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare -2 întreprinderi (Î.S.”Magazinul de firmă ”Franzeluța”; Asociația de producție ”Mecagro”);

- Ministerul Economiei – o întreprindere (Î.S. de alimentație publică ”Orizont-Vest”);

- Ministerul Culturii - 2 întreprinderi (Î.S.”Satul Moldovenesc ”Buciumul” și Firma pentru prestări de creație ”CENTAUR” Î.S.);

- Agenția Relații Funciare și Cadastru – o întreprindere (Î.S.”Biroul de Inventariere tehnică”);

- Banca Națională a Moldovei - o întreprindere (Firma auditing a Băncii Naționale a Moldovei).

Este de menționat că, în perioada respectivă, 7 întreprinderi de stat au fost luate la evidență de APC și incluse în dările de seama privind valoarea patrimoniul public al întreprinderilor de stat, în particular:

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor - 3 Î.S. (Î.S.”Centrul ”Servis”, Î.S.”Calprodconex”, Î.S.”Compania Aeriană Moldova”);

Academia de Științe a Moldovei - Î.S.”Bioreg”;

Ministerul Sănătății - Î.S.”Clinica Stomatologică din Orhei”;

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – Î.S.”Administrare generală”.

Actualmente, 13 întreprinderi de stat din cele nemonitorizate se află în procedură de lichidare.

Astfel, la moment rămân nemonitorizate **397** de întreprinderi de stat care figurează în Registrul de Stat al persoanelor juridice, dar nu pot fi înscrise în Registrul patrimoniului public și în privința cărora se impun acțiuni neîntârziate.

Situația creată reliefează impactul dispersării competențelor de administrare a proprietății publice a statului pe principii ramurale și indică asupra necesității abilitării cu aceste atribuții a unei autorități publice unice.

4. Deetatizarea proprietății publice de stat

4.1 Privatizarea

În conformitate cu prevederile Legii 121-XVI din 04 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și actelor normative aferente executării legii, pe parcursul anului 2015 au fost organizate și desfășurate 2 runde de privatizare în cadrul cărora au fost organizate licitații și concursuri comerciale și investiționale, fiind expuse 67 bunuri proprietate publică de stat (*marea lor majoritate, repetat*).

La licitațiile „cu strigare” desfășurate pe piața reglementată (Bursa de Valori) în perioada *19 –22 mai și 12–16 octombrie*, au fost expuse acțiunile statului din 31 societăți pe acțiuni. În rezultat, au fost tranzacționate valorile mobiliare proprietate publică de stat din 3 societăți pe acțiuni („*InLac*” (1,494%); „*Carmez*” (0,023%); „*PROT - Cantemir*” (28,064%)), la preț total de 81,03 mii lei.

În rezultatul licitațiilor „cu strigare” desfășurate la *29 aprilie și 06 octombrie*, la care au fost expuse 12 bunuri proprietate publică de stat și concursurilor comerciale și investiționale desfășurate în perioada *03 aprilie – 12 mai și 28 august - 07 octombrie*, în cadrul cărora au fost expuse 22 și, respectiv, 2 bunuri proprietate publică de stat, contracte de vânzare-cumpărare nu au fost încheiate.

În limita competențelor atribuite, a fost acceptată privatizarea încăperilor nelocuibile date în locațiune în sumă de 17 802 mii lei și au fost încheiate contracte de vânzare-cumpărare a terenurilor aferente proprietate publică de stat în sumă de 10 788 mii lei.

Pe parcursul anului 2015, în bugetul de stat a fost transferată suma de 33 322 mii lei, care include impozitul privat, achitat conform Legii bugetului de stat.

4.2 Parteneriat public-privat

Pe parcursul perioadei de raportare, a fost monitorizată implementarea a 69 contracte de parteneriat public-privat și concesiune, înregistrate în Registrul patrimoniului public, dintre care 7 contracte de parteneriat public-privat la nivel central și 62 la nivel local, dintre care 4 au fost reziliate, în particular:

4.2.1. Proiecte de parteneriat public-privat inițiate în domeniul sănătății

În scopul prestării unor *servicii moderne de dializă în republică*, Ministerul Sănătății a decis dezvoltarea unui proiect investițional. În acest sens a fost elaborat studiul de fezabilitate, fiind desfășurat concursul de selectare a partenerului privat, în rezultatul căruia au fost atribuite 3 contracte PPP la nivel național și 6 contracte la nivel local.

Contractele de parteneriat public-privat servicii moderne de dializă în republică la nivel național au fost semnate la 17 aprilie 2014, între Ministerul Sănătății și Consorțiul „BB-Homodialyse Handelsgesellschaft MBH” din Germania, cu instituții medicale: Spitalul Clinic Republican; IMSP Centrul Național Științifico Practic de Medicină Urgentă și IMSP Institutul Mamei și Copilului. Contractele au fost încheiate, pe termen de 12 ani și o valoare totală (însușită pentru 3 contracte) a investițiilor planificate 15.000.000 EUR. Valoarea planificată a contribuțiilor care urmează a fi transferate partenerului public (conform contractelor PPP) reprezintă o plată anuală în mărime de 5% din toate veniturile partenerului privat obținute pe parcursul anului fiscal gestionar. Contractele au ca obiectiv modernizarea serviciului de dializă convențională și hemofiltrare din cadrul instituțiilor medicale.

Centrul de dializă din cadrul Spitalului Clinic Republican a fost renovat de partenerul privat conform contractului fiind finalizate toate lucrările de construcție și modernizare a Centrului de Dializă, instalate echipamentele medicale și pregătite pentru funcțiune. În procesul implementării proiectului PPP, a survenit necesitatea modificării Contractului. La propunerea Comisiei interministeriale de mediere s-a negociat completarea Contractului PPP cu semnarea unui acord adițional.

În perioada de raportare, nu a demarat realizarea Contractelor PPP privind deschiderea Centrelor de dializă moderne în cadrul IMSP Centrul Național Științifico Practic de Medicină Urgentă și IMSP Institutul Mamei și Copilului.

Tot în cadrul proiectului PPP privind serviciile de dializă, compania fiică a Consorțiului „BB-Homodialyse Handelsgesellschaft MBH” - Îcs „BB-Dializa” SRL a încheiat 6 contracte cu instituțiile medicale publice din republică și consiliile raionale cu termen de realizare de 12 ani: Consiliul raional Edineț /IMSP „Spitalul Raional Edineț”; Consiliul raional Căușeni/ IMSP Spitalul Raional Căușeni; Consiliul raional Soroca/ IMSP „Spitalul Raional Soroca „A. Prisăcari”; Consiliul raional Drochia/ IMSP Spitalul Raional Drochia „Nicolae Testițeanu”; Consiliul Municipal Bălți/ IMSP Spitalul Municipal Bălți; Consiliul raional Ungheni/ IMSP Spitalul Raional Ungheni. În perioada de raportare, nu au fost efectuate investițiile preconizate de contracte în toate raioanele indicate.

Potrivit informației furnizate, autoritățile administrației publice locale din or. Edineț (Decizia Consiliului Raional 7/15 din 19.10.2015) și cele din raionul Ungheni, au reziliat contractele de parteneriat public-privat respective. Motivul rezilierii este neonorarea obligațiilor contractuale de către ÎCS „BB-Dializa” SRL.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat Servicii de Radiologie și Diagnostic Imagistic în cadrul IMSP Spitalul Clinic Republican**, inițiat de Ministerul Sănătății, în baza Hotărârii Guvernului nr.1116 din 06.12.2010, care are ca obiectiv renovarea/construcția, echiparea, finanțarea și operarea Serviciului de radiologie și diagnosticare imagistică. Perioada realizării contractului PPP este de 12 ani. Parteneri privați: Centrul Medical "Magnific" S.R.L și SRL "Euromed Diagnostic".

Progrese înregistrate: Contractul este în proces de implementare. Centrul de Excelență activează, deservind zilnic circa 200 pacienți. Realizarea proiectului este monitorizată de Comisia de mediere, instituită de Ministerul Sănătății pentru a discuta aspectele ce țin de activitatea partenerului, obstacole și problemele identificate în procesul implementării contractului.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Centru de tomografie Computerizată” în cadrul IMSP spitalul raional Ungheni**, inițiat prin Decizia Consiliului raional Ungheni nr.4/10 din 07.08.2014. Contractul PPP a fost încheiat cu partenerul privat „EUROCLINIC” SRL cu o valoare a investițiilor de 17,5 mil lei, pe perioada de 25 ani.

Progrese înregistrate: Au fost efectuate lucrări de renovare a încăperilor destinate amplasării Centrului de Tomografie Computerizată și instalării echipamentelor necesare în valoare de 15 mil lei.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat pentru centrul de Ultrasonografie în cadrul instituției medico sanitare publice CS Căzănești**, încheiat cu Î.I. "Cristea Anatolie", termen de realizare a contractului 25 ani, valoare 120 mii lei.

Progrese înregistrate: Contractul PPP este în curs de implementare. Centrul de Ultrasonografie acordă serviciile medicale prevăzute de contract.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Finisarea obiectului nefinalizat a Spitalului Clinic mun. Bălți, str. Decebal, nr.101**, inițiat prin Decizia Consiliului Municipal Bălți nr.6/27 din 05.05.2011, având ca obiectiv Construcția (realocarea) și modernizarea Centrului perinatologic, precum și amenajarea regiunii centrale a municipiului, cu construirea obiectelor pe str. Ștefan cel Mare, nr.29.

La moment, nu au fost efectuate acțiuni pentru realizarea contractului și nici partenerul public nu a inițiat careva acțiuni de reziliere.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Serviciu de laborator în cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți”** aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr.16 din 24.12.2012.

Progrese înregistrate: Partenerul privat, pe parcursul anilor 2014-2015 a efectuat lucrări de renovare și amenajare a spațiului destinat pentru laborator în sumă de 4 089 467 lei și a instalat echipament de laborator în valoare de 19 106 903 lei. În prezent laboratorul prestează servicii conform contractului PPP.

Până la data de 01.12.2015, partenerul privat a transferat partenerului public redevență în sumă de 100 000 lei.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Centrul de Tomografie Computerizată” în cadrul IMSP Spitalul Raional Orhei**, încheiat între Consiliul Raional Orhei, IMSP Spitalul Raional Orhei și „Euroclinic” SRL.

Progrese înregistrate: Partenerul privat a efectuat suma totală a investițiilor conform prevederilor contractuale, și începând din anul 2012, Centrul de Tomografie computerizată activează cu succes.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Cabinetul Ultrasonografic” din Anenii Noi**, încheiat între IMSP Centrul Medicilor de Familie Anenii Noi și „Lenmed” SRL.

Progrese înregistrate: Partenerul privat a efectuat investițiile preconizate de contract. Cabinetul de USG de înaltă performanță din cadrul IMSP Centrul Medicilor de Familie Anenii Noi activează și prestează serviciile de diagnosticare imagistică și ultrasonografie.

4.2.2. Proiecte de parteneriat public-privat inițiate în domeniul construcțiilor sociale pentru angajații din sectorul bugetar

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat ”Construcția de locuințe și obiective de menire social-culturală a colaboratorilor Ministerului Apărării și ai Armatei Naționale”,** încheiat cu partenerul privat SRL „Altșconstruct”, pentru o perioadă de 4 ani pentru construcția de locuințe și obiective de menire social-culturală pe un teren cu suprafața de 1,2434 ha, mun. Chișinău, str. V. Lupu nr.61/1, volumul investițiilor - 209 986 000 lei.

Progrese înregistrate: În cadrul proiectului, a fost construit un bloc locativ cu 111 apartamente de serviciu pentru colaboratorii Armatei Naționale și Ministerului Apărării. Partenerul public, prin actul de predare-primire nr. 4525 din 25.11.2015 a primit 111 apartamente finisate la cheie.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Construcția de locuințe și obiective de menire social-culturală din strada Sprîncenoaia nr. 1 și nr. 5, mun. Chișinău”,** încheiat între Academia de Științe a Moldovei și SRL „Basconslux” pentru o perioadă de 4 ani. Obiectivul proiectului - finalizarea lucrărilor de construcție pentru Bloc cămine a Universității AȘM în valoare de 29,8 mil LEI și construcția Cartierului locativ din mun. Chișinău str. Sprîncenoaia nr.1 și nr.5.

Progrese înregistrate: Partenerul privat a efectuat circa 90% din volumul lucrărilor de construcție-montaj a imobilului nefinalizat - Bloc cămine. Partenerul public a acordat partenerului privat suport în obținerea certificatelor și avizelor pentru pregătirea terenului destinat amplasării Complexului locativ.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat “Construcția de locuințe și obiective social-culturală în cadrul Armatei Naționale, pe terenul din strada N. Testimiteanu, nr.3, mun. Chișinău”,** inițiat în temeiul HG nr. 419 din 18.06.2012. Ministerul Apărării în calitate de partener public desemnat, a elaborat studiul de fezabilitate, care a fost avizat de Agenția Proprietății Publice. Ulterior, Grupul de lucru din cadrul Ministerului Apărării a elaborat proiectul actului normativ pentru aprobarea obiectivelor, cerințelor și condițiilor pentru construcția de locuințe și obiective de menire social-culturală, aprobat prin HG nr. 877/22.12.2015.

În perioada de raportare, a fost instituită Comisia de selectare a partenerului privat, care a inițiat procedura de concurs cu aplicarea dialogului competitiv.

4.2.3. Parteneriate public-private în domeniul modernizării serviciilor publice

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat “Modernizarea și reutilizarea tehnică a instalațiilor de epurare din mun. Bălți”,** contractul de concesiune a fost încheiat între Primăria mun. Bălți și SRL “Glorin Inginering” pentru o perioadă de 49 ani, cu o valoare a investițiilor de minim 85,2 mil lei.

Progrese înregistrate: Au fost inițiate lucrările de modernizare a instalațiilor de epurare conform contractului semnat între părți. Pe parcursul anilor 2013-2014, partenerul privat a investit suma de 2,327 mil lei, cu aprobarea Consiliului municipal Bălți, iar în anul 2015 au fost efectuate investiții în sumă de 4,060 mil lei.

În condițiile contractului, concesionarul a achitat redevența în valoare de 877 500 lei, inclusiv: 2013 – 67 500 lei, 2014 - 68 000 lei, 2015 – 742 000 lei.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Privind amenajarea, organizarea și gestionarea parcarilor și parcajelor controlate cu plată în mun. Chișinău**, încheiat între Primăria municipiului Chișinău și „EME Parkleitsystem GmbH, Austria, Viena, Mariahilfer Strabe, 20”, având ca obiectiv gestionarea locurilor de parcare și parcajelor cu plată, asigurarea controlului respectării regulilor de parcare și achitare a serviciilor.

Progrese înregistrate: Contractul de parteneriat public-privat a fost înaintat Consiliului municipal Chișinău spre aprobare.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Concesionarea activelor aflate în gestiunea Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” și a terenului aferent acestora”**, încheiat cu SRL “AVIA INVEST”, pentru o perioadă de 49 ani, valoarea investițiilor planificate - 244,2 mil EUR are ca obiectiv modernizarea serviciilor aeroportuare.

Progrese înregistrate: Proiectul este la etapa de realizare, fiind efectuate lucrări de modernizare și extindere a infrastructurii aeroportuare, inclusiv parcare auto multietajată cu o capacitate de aproximativ 800 locuri.

În anul 2015, Comisia de monitorizare a contractului, a aprobat investițiile efectuate pe parcursul anului 2014 în valoare de 16 780 617 Euro.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Servicii de producere a combustibilului pe bază de biomasă în raionul Telenești”**, încheiat între Consiliul raional Telenești și SC "Alvisido Impex" SRL, pentru o perioadă de 20 ani și are ca obiectiv producerea combustibilului și asigurarea populației și instituțiilor cu biocombustibil. Volumul investițiilor este de 333 680 lei.

Progrese înregistrate: Partenerul privat a investit suma prevăzută în contract, astfel la moment este asigurată producerea de biocombustibil (brichete și peleți) pentru instituțiile bugetare din raionul Telenești.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat „Dezvoltarea infrastructurii termoenergetice pe biomasă în raionul Leova”**, încheiat între Consiliul raional Leova și „Green Farm” SRL pentru o perioadă de 11 ani și 7 luni cu o valoare de 11 981 911 lei. Obiectivul contractului PPP este asigurarea cu termoenergie a instituțiilor publice din raza raionului Leova.

Progrese înregistrate: Partenerul privat a efectuat investițiile preconizate, fiind construită și puse în funcțiune 19 centrale termice pe biomasă (peleți), ulterior fiind luată în gestiune economică centrala termică existentă a Gimnaziului din s. Cupcui. În prezent toate centralele termice construite și cea luată în gestiune economică acordă servicii de livrare a agentului termic instituțiilor publice incluse în contractul de parteneriat public-privat.

➤ **Proiectul de parteneriat public-privat “Dezvoltarea infrastructurii termoenergetice pe biomasă prin instalarea și utilizarea termocentralelor pe**

biomasă precum și furnizarea energiei termice din arderea biomasei, la instituțiile publice preselectate în raionul Ungheni” inițiat prin decizia Consiliului raional Ungheni nr. 8/3 din 22 octombrie 2015, cu obiectivul privind asigurarea cu termoenergie a instituțiilor publice din raza raionului prin prestarea serviciilor de livrare a agentului termic pe bază de biomasă, care se desfășoară cu suportul Proiectului “Energie și Biomasă în Moldova”.

Progrese înregistrate: Consiliul Raional Ungheni a asigurat elaborarea studiului de fezabilitate pentru proiectul respectiv (avizat în ordinea stabilită de Agenția Proprietății Publice) și a instituit Comisia de selectare a partenerului privat.

➤ ***Proiectul de parteneriat public-privat “Dezvoltarea infrastructurii termoenergetice pe biomasă prin instalarea și utilizarea termocentralelor pe biomasă precum și furnizarea energiei termice din arderea biomasei, la instituțiile publice preselectate din raionul Telenești***” inițiat prin Decizia Consiliului Raional Telenești nr. 6/4 din 16 octombrie 2015.

Obiectivul proiectului PPP constă în asigurarea cu termoenergie a instituțiilor publice din raza raionului prin prestarea serviciilor de livrare a agentului termic pe bază de biomasă, care se desfășoară cu suportul Proiectului “Energie și Biomasă în Moldova”.

Progrese înregistrate: Consiliul Raional Ungheni a asigurat elaborarea studiului de fezabilitate pentru proiectul respectiv (avizat în ordinea stabilită de Agenția Proprietății Publice) și a instituit Comisia de selectare a partenerului privat.

Pe parcursul anului 2015, proiecte similare au fost inițiate în raionul Căușeni și Glodeni.

4.2.4. Parteneriate public-privat inițiate în domeniul monitorizării circulației publice rutiere

➤ ***Proiectul de parteneriat public-privat pentru dotarea tehnică a municipiului Bălți cu aparatură de fixare foto-video***” inițiat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr./16 din 24.12.2012. Contractul PPP a fost încheiat cu „Avtouragan” SRL pentru 25 ani și o valoare de 5 000 000 lei.

Progrese înregistrate: Partenerul privat a efectuat investiția preconizată prin achiziționare și montarea aparaturii foto-video. SRL „Avtouragan” prestează, conform contractului, servicii video de monitorizare a traficului rutier și siguranța ordinii publice pe teritoriul municipiului Bălți.

➤ ***Proiectul de parteneriat public-privat pentru dotarea tehnică a raionul Leova cu aparatură de fixare foto-video*** încheiat între Consiliul raional Leova și „Inforad” SRL. Durata contractului PPP este de 49 ani, estimat la o valoare de 2 939 501 Euro.

Progrese înregistrate: A fost instalat utilajul video de monitorizare conform Contractului de parteneriat public-privat, dar din motive tehnice, partenerul privat a sistat instalarea utilajului și recurs la dezamblarea acestuia. În conformitate cu clauzele contractuale, partenerul privat își menține obligația de instalare a utilajului video de monitorizare performant.

Pe parcursul anului 2015, Agenția Proprietății Publice a acordat asistență consultativă în vederea inițierii proiectelor similare în raza raioanelor Criuleni, Orhei, Anenii Noi, Ialoveni, Edineț și Cahul.

4.2.5. Contracte de concesiune a serviciilor de salubritate a localităților

La nivel local, menționăm că majoritatea autorităților administrației publice locale nu au prezentat informație relevantă cu privire la proiectele de PPP inițiate și derulate de aceștia. La solicitările Agenției Proprietății Publice, nu sunt remise informațiile privind încasarea beneficiilor transferate din partea partenerilor privați.

Totodată, pentru contractele PPP și concesiune, în care pe parcursul ultimei perioade nu au fost efectuate investiții pentru realizarea contractelor, partenerii publici nu informează despre întreprinderea acțiunilor de reziliere a contractelor.

➤Actualmente, sunt supuse monitorizării **39 contracte de concesiune a serviciului de salubritate**, încheiate în raza unităților administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, semnate în cadrul *proiectului “Eco Verde”* pe o perioadă maximă de 49 ani, cu o exclusivitate în operarea serviciilor de salubritate.

Proiectul “Eco Verde” prevede și construcția a 8 uzine de reciclare, prelucrare și ardere a deșeurilor. Proiectarea acestor uzine a fost preconizată pentru trimestru I al anului 2016, însă nu s-a procedat la implementarea lor din motive ce țin de reglementarea arderii și prelucrării deșeurilor menajere și tergiversării atragerii investițiilor destinate construcției fabricilor de prelucrare a deșeurilor. **Contracte de concesiune a serviciului de salubritate** au fost încheiate în următoarele localități din republică:

- ✓În raionul **Edineț**, partenerul privat SRL „Eco-Garant” a încheiat contractul de concesiune cu autoritatea publică locală din orașul Edineț;
- ✓În raionul **Ștefan Vodă** partenerul privat SRL „Ozon Terra”a încheiat contracte de concesiune cu autoritățile administrației publice locale din or. Ștefan Vodă, s. Volintiri, s. Feștelița, s. Ermoclia, s. Crocmaz, s. Popeasca, s. Copceac, s. Antonești, s. Olănești, s. Semionovca, s. Tudora, s. Alava, s. Ștefănești;
- ✓În raionul **Glodeni** partenerul privat SRL „Gripin-Com” a încheiat contractul de concesiune cu autoritatea publică locală din or. Glodeni;
- ✓În raionul **Nisporeni** partenerul privat SRL „Eco Activ” a încheiat contracte de concesiune cu autoritatea publică locală din or. Nisporeni;
- ✓În **UTA Gagauz Yeri** partenerul privat SRL „Ecoetalon” a încheiat contracte de concesiune autoritatea publică locală din or. Ceadâr Lunga;
- ✓În raionul **Dondușeni** partenerul privat SRL „Vixenol” a încheiat contracte de concesiune cu autoritățile administrației publice locale din or. Dondușeni , s. Climăuți;
- ✓În raionul **Florești** partenerul privat SRL „Sortoni” a încheiat contracte de concesiune cu autoritatea publică locală din s. Băhrinești;
- ✓În raionul **Criuleni**, partenerul privat SRL „Ecoplai” a încheiat contracte de concesiune cu autoritățile administrației publice locale din or. Criuleni, s. Răculești, s. Mașcăuți, s. Bălțata, s. Rîșcova, s. Ișnovăț, , s. Miclești, s. Hîrtopul Mare, s. Izbiște, s. Cruglic, s. Jevreni, s. Slobozia-Dușca, s. Zăicana,

s. Cimișeni, s. Dubăsarii Vechi, s. Onițcani, s. Bălăbănești, s. Corjova, s. Dolinoe.

- ***Proiectul de parteneriat public-privat privind concesionarea serviciului de salubritate a teritoriului municipiului Bălți***, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr.2/77 din 24.02.2011. Contractul a fost încheiat în forma negociată între Consiliul municipal Bălți cu Î.C.S. “Ecorecycle”, ulterior fiind semnat un contract de cesiune a obligațiilor cu SRL „Terra Salubritate” și prevede investiții în sumă de 490 000 000 lei. Obiectivul contractului fiind salubritatea teritoriului municipiului Bălți și reciclarea la o rată maximă a deșeurilor organice, furnizarea compostului ecologic în beneficiul comunității agricole cu un minim de produse finale.
- ***Proiectul de parteneriat public-privat „Construirea uzinei ecologice de tratare a deșeurilor solide din mun. Bălți”***, încheiat între Consiliul municipal Bălți și „Ecorecycle” SRL cu o valoare a investițiilor de 463 928 000 lei. Până la această etapă nu s-a procedat la implementarea contractului de concesiune.

4.2.6. Proiecte de parteneriat public privat suspendate sau reziliate

În perioada de referință au fost anulate 4 contracte PPP și concesiuni, înregistrate în Registrul patrimoniului public, inclusiv:

- ***Proiectul de parteneriat public-privat „Concesionarea lucrărilor pentru salubritate sanitară a municipiului Bălți”***, din motivul neachitării contribuțiilor către partenerul public, prin Decizia Consiliului Municipal Bălți nr. 16/1 din 24.11.2015, contractul a fost suspendat.

Astfel, la moment sunt înregistrate datoriile sub forma de redevență la 01.10.15 în sumă de 1 840 300 lei, inclusiv redevența - 1 370 300 lei, penalități – 470 000 lei.

- ***Proiectul de parteneriat public-privat „Construcția complexului locativ cu menire socială din raionul Ialoveni”***.
Pe motivul nerespectării de către partenerul privat a graficului de execuție a lucrărilor și, respectiv, neefectuarea investițiilor preconizate, prin Decizia Consiliului raional Ialoveni nr. 07-01/1 din 30.12.2014, Contractul a fost reziliat.

- ***Proiectele de parteneriat public-privat privind serviciile de dializă în IMSP din or. Ungheni și or. Edineț***
Contractele PPP pentru aceste servicii au fost anulate pe motivul neonorării obligațiilor contractuale de către ÎCS „BB-Dializa” SRL. Partenerul privat desemnat nu a solicitat locațiunea spațiului pentru amplasarea și dotarea cu utilaj a centrelor de dializă prevăzute în contract.

4.3 Activitățile postprivatizare

Pe parcursul anului 2015 a fost monitorizată îndeplinirea obligațiilor contractuale de către cumpărătorii bunurilor proprietate publică de stat privatizate prin intermediul:

- **concursurilor investiționale:** S.A. „Dotarcom”, mun. Chișinău; S.A. „Reupies”, mun. Chișinău; S.A. „Radiator”, mun. Chișinău; S.A. „Presudor”, mun. Chișinău; S.A. „Aralit”, mun. Chișinău; S.A. „Mapasauto”, mun. Chișinău; S.A. „Biroul specializat de construcție a tehnicii „Bicotra”, mun. Chișinău; Cinematograful „Luceafărul”, or. Ștefan Vodă; Cinematograful „Ildiz”, or. Vulcănești; Cinematograful „Victoria” or. Rezina; Cinematograful „Luceafărul”, or. Telenești; Cinematograful „Pace”, or. Glodeni; S.A. „Parcul de autobuze din Bălți”, mun. Bălți ș.a.

- **concursurilor comerciale:** Î.S. „Acvacultura-Moldova”, mun. Chișinău; Î.S. „Avicola-Moldova”, mun. Chișinău; Î.S. Stațiunea Tehnologică „Conserv-E”, mun. Chișinău; Î.S. „Acvaproiect”, mun. Chișinău; Î.S. „Centrul de reproducere a păsărilor Anenii Noi”, rl. Anenii Noi, s. Hârbovăț; S.A. „Zidarul-SV”, mun. Chișinău; Î.S. Sovhozul apicol de Reproducere „Nectar”, or. Edineț; Î.S. „Centrul de reproducere a păsărilor Brânzeii Noi”, rl. Telenești ș.a.

- **licitațiilor „cu strigare”:** Î.S. „Direcția de reparații și construcții”, mun. Chișinău.

În condițiile Regulamentului privind modul de indexare, în funcție de nivelul inflației, a tranșelor plății pentru bunul privatizat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.189 din 21.02.2008 a fost monitorizată achitarea prețului în rate a terenurilor aferente din mun. Chișinău, str. Băcioii Noi 14/9 (S-2,3512 ha); or. Codru, str. Vieru, 59, (S 0,7665 ha), încăperilor nelocuibile din str. Dimo, 13/7 din mun. Chișinău și complexului patrimonial - unic Întreprinderea de stat „Centrul de reproducere a păsărilor Anenii Noi”.

În anul 2015, în bugetul de stat a fost achitată suma de 2 362, 94 mii lei, care reprezintă plata ratelor conform contractelor de vânzare-cumpărare cu indexarea în funcție de nivelul inflației și penalitate pentru nerespectarea termenelor de achitare prevăzute în contract.

Întru verificarea îndeplinirii obligațiilor contractuale de către cumpărătorii bunurilor proprietate publică de stat au fost examinate 11 rapoarte de audit, au fost instituite grupuri de lucru interministeriale, care s-au deplasat la 11 entități monitorizate în scopul verificării datelor și informațiilor prezentate.

Conform contractelor de vânzare-cumpărare, suma investițiilor asumate de cumpărătorii bunurilor proprietate publică de stat în anul 2015 a constituit 16 483 mii lei.

În baza rapoartelor de audit prezentate de cumpărători și rezultatelor verificărilor efectuate de grupurile de lucru interministeriale, Comisia pentru desfășurarea concursurilor comerciale și investiționale de privatizare a proprietății publice, la ședințele din 13.05.2015 și din 19.08.2015 a examinat și acceptat investițiile efectuate în 2014 în sumă totală de 133 142,26 mii lei, inclusiv:

3 923,31 mii lei	în S.A. „Dotarcom”, mun. Chișinău;
4 629,85 mii lei	în S.A. „Reupies”, mun. Chișinău;
12 062,05 mii lei	în S.A. „Mapasauto”, mun. Chișinău;
1 390,31 mii lei	în S.A. „Biroul specializat de construcție a tehnicii „Bicotra”, mun. Chișinău;
8 611,06 mii lei	în S.A. „Aralit”, mun. Chișinău;
100 246,70 mii lei	în S.A. „Parcul de autobuze din Bălți”;
1 119,0 mii lei	în Cinematograful „Luceafărul”, Ștefan Vodă;
321,70 mii lei	în Cinematograful „Luceafărul”, or. Telenești;
838,28 mii lei	în Cinematograful „Victoria”, or. Rezina.

În 2015, în conformitate cu prevederile art. 64 al Legii nr.121-XVI din 04.05.2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, 3 societăți pe acțiuni, rezidente ale Parcului Industrial „Tracom” au capitalizat investițiile private în sumă totală de 36 234 926 lei, inclusiv:

- S.A. „Aralit” - 8 001 592 lei;
- S.A. „Radiator” - 8 134 807 lei;
- S.A. „Presudor” - 20 098 527 lei.

Investițiile efectuate pe parcursul anului 2015 de cumpărătorii bunurilor proprietate publică de stat urmează să fie examinate de Comisia de concurs pe parcursul anului 2016.

5. Analiza economico-financiară a activității întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25 la sută

La situația din 1 ianuarie 2015, Registrul patrimoniului public conține înscrieri privind 251 întreprinderi de stat (6 înregistrate peste hotarele țării) și 111 societăți comerciale cu cotă de stat, dintre care 25 societăți sunt cu capital integral de stat, iar 47 cu capital majoritar de stat.

Capitalul social al societăților comerciale constituie 5388,46 mil lei, din care proprietatea statului – 3894,87 mil lei sau 72,28 %.

Pe parcursul anului gestionar, 12 societăți pe acțiuni cu cotă de stat au majorat capitalul social cu 22,06 mil lei.

În temeiul art.26¹ al Legii privind societățile pe acțiuni nr.1134-XII din 02.04.1997, în 5 societăți pe acțiuni de întreținere a drumurilor (S.A."Drumuri-Strășeni", S.A."Drumuri-Orhei", S.A."Drumuri-Soroca", S.A."Drumuri-Ialoveni", S.A."Drumuri-Râșcani") s-a majorat cota statului cu 566 670 lei, în rezultatul răscumpărării de către stat a acțiunilor deținute de acționarii minoritari.

În rezultatul reorganizării societăților pe acțiuni „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” și „Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest” prin dezmembrare (separare) a fost creată S.A."Furnizarea Energiei Electrice Nord.

Din totalul întreprinderilor de stat înscrise în Registrul patrimoniului public:

- 245 întreprinderi de stat sunt amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, dispun de capital social de 6 388,94 mil lei și patrimoniu net în valoare de 14 881,47 mil lei;

- 6 întreprinderi de stat sunt înregistrate peste hotarele Republicii Moldova, și anume:

- 1) Î.S."Fabrica de vin din Lvov", Ucraina, din gestiunea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (nu activează);
- 2) Întreprinderile afiliate cu investiții străine 100% "Sanatoriul - Moldova" din or. Truscaveț și "Sanatoriul - Sănătate" din or. Sergheevca, Ucraina, aflate în administrarea Î.S.,„Medisan” din subordinea Cancelariei de Stat;
- 3) Î.S."Tabăra de însănătoșire pentru copii "Autodorojnic" din gestiunea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor;
- 4) Î.S."Cariera de pietriș și nisip din Cernăuți" din gestiunea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (nerecunoscută de partea ucraineană ca patrimoniu al RM).
- 5) Î.S."Cariera de piatră concasată din granit", din or. Pervomaisc, Ucraina din gestiunea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în procedură de insolvabilitate din 19.05.2014.

În perioada de raportare, 15 întreprinderi de stat au majorat capitalul social cu 78,29 mil lei.

Din numărul total al entităților economice cu cotă de stat, administrate de autoritățile publice centrale:

- 6 întreprinderi de stat și 19 societăți pe acțiuni sunt **în proces de insolvabilitate**;
- 14 întreprinderi de stat și 18 societăți pe acțiuni **în procedură de lichidare**.

Nu pot fi supuse analizei economico-financiare 45 întreprinderi de stat (18,37%) și 28 societăți comerciale cu cotă de stat mai mare de 25 la sută (32,55%) din lipsa informațiilor privind rezultatele activității acestora pentru anul 2015, dat fiind neprezentarea situațiilor financiare la Biroul Național de Statistică pe motivul inițierii procedurii de lichidare/insolvabilitate; încetarea activității ș.a., inclusiv:

✓ **23 entități care se află în procedură de lichidare:**

- 13 întreprinderi de stat - Î.S."Serele din Chișinău", Î.S."Univers Agro", Î.S."La popas", Î.S. Publicația Periodică "Lanternă Magică", Î.S."Cinemavideo-Hîncești", Î.S."Sectorul autogestionar de reclamă și montaj", Î.S."Centrul de Elaborare a Sistemelor Industriale de Dirijare", Î.S."Magazin Salon Standard", Î.S."Analitinform", Î.S. Biroul special tehnologic de construcție "Mezon", Î.S."Nistru-Tavria", Î.S."Farmacia-419", Î.S."Pencom";

- 10 societăți pe acțiuni (S.A."Avicola-Abaclia", S.A."Moldvinipoteca", S.A."Gradinele Moldovei", S.A."Locuința-Bălți", S.A."Banca de Economii", S.A."Terminal", S.A."Calcar Granit", S.A."Precon", S.A."Livservcom", S.A."Fertilitatea Călărași" (radiată din Registrul de Stat a persoanelor juridice la 28.03.2016).

✓ **4 entități care se află în procedură de insolvabilitate:**

Întreprinderea de stat "Uzina de bijuterii din Chișinău" "Giuvaer" și Societățile pe acțiuni „Avicola-Zgărdești”, S.A."Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei" și S.A."Alimentarmaș";

✓ **46 entități** care nu prezintă situațiile financiare la Biroul Național de Statistică, inclusiv 31 întreprinderi de stat și 15 societăți pe acțiuni.

Pe parcursul anului 2015 din Registrul patrimoniului public au fost radiate 5 entități:

- **4 societăți pe acțiuni:** S.A."Execon" - în rezultatul lichidării și S.A."Prot-Cantemir"; S.A."INLAC", S.A."Carmez" - în rezultatul privatizării.
- **1 întreprindere de stat:** Î.S."Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuala" în rezultatul reorganizării prin transformare în instituție publică.

Astfel, Agenția Proprietății Publice a efectuat analiza activității economico-financiare a 200 întreprinderi de stat și 58 societăți pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25 la sută din capitalul social, conform situației de la 31.12.2015.

5.1 Analiza economico-financiară a activității întreprinderilor de stat

Conform datelor generalizate din dările de seamă privind mărimea și circulația proprietății publice de stat, prezentate de întreprinderile de stat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.568 din 06.05.2008 și situațiile financiare pentru anul 2015, **valoarea totală a activelor a 200 întreprinderi de stat** la 31.12.2015 a constituit 22 902,82 mil lei.

Valoarea contabilă a activelor imobilizate la 31.12.2015 a constituit 18 294,17 mil lei sau 79,88 la sută din totalul activelor.

Structura activelor imobilizate:

	2014	2015	Devierea,	Devierea
				%
Total active imobilizate, inclusiv:	16 798,30	18 294,17	1 495,87	8,90
Imobilizări corporale în curs de execuție	3 313,33	3 741,29	427,96	12,92
Terenuri	643,31	678,43	35,12	5,46
Mijloace fixe	10 972,35	11 889,00	916,65	8,35
Creanțe pe termen lung	712,62	745,43	32,80	4,60
Alte active imobilizate	47,84	123,77	75,93	158,72

Urmare generalizării dărilor de seamă privind mărimea și circulația proprietății pentru anul 2015, prezentate de 193 întreprinderi de stat (96,02% din totalul întreprinderilor supuse analizei) **valoarea de bilanț a mijloacelor fixe** a constituit 11 889,00 mil lei.

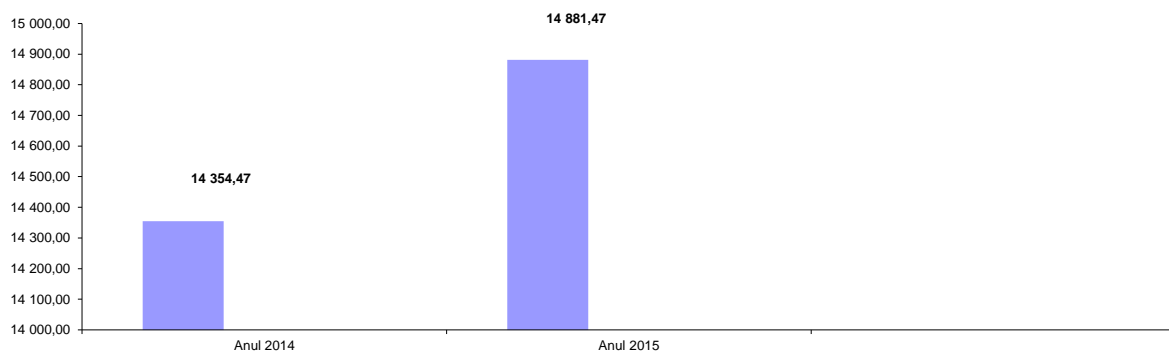
Valoarea mijloacelor fixe intrate pe parcursul anului 2015 a constituit 2 185,35 mil lei, iar **valoarea mijloacelor fixe ieșite** a constituit 169,21 mil lei, inclusiv:

- mijloace fixe casate – 56,61 mil lei,
- mijloace fixe comercializate – 39,59 mil lei,
- mijloace fixe transmise altor întreprinderi/instituții – 73,00 mil lei.

Patrimoniul net (capitalul propriu) al întreprinderilor de stat a constituit 14 881,47 mil lei. Comparativ cu începutul perioadei de gestiune, se atestă o creștere a patrimoniului net cu 526,99 mil lei (3,67%).

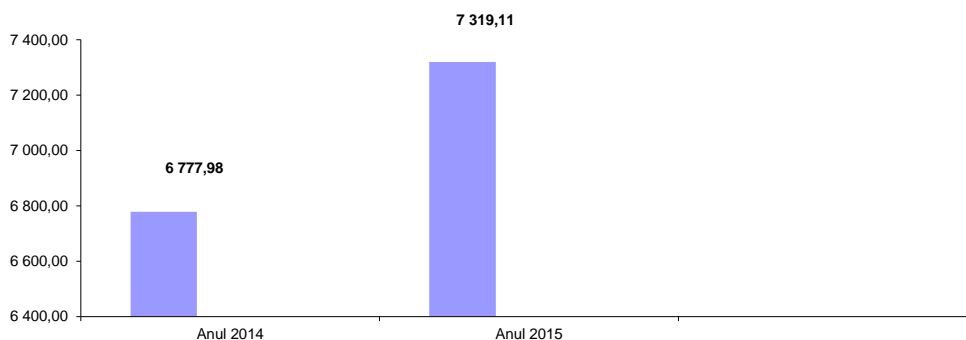
Din numărul total de întreprinderi, la 16 întreprinderi (8,0%) activele nete au atins valori negative de (140,57) mil lei. Astfel, valoarea patrimoniului Î.S."Moldtranselectro" este de (106,82) mil lei, Î.S."Moldresurse" - (24,71) mil lei, I.S."Rezervcom" - (1,38) mil lei, Î.S."Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Vulcănești" - (1,27) mil lei. De asemenea, la 113 unități (56,5%) se atestă diminuarea capitalului propriu cu 993,13 mil lei.

Dinamica evoluției valorii patrimoniului net, mil. lei

Venitul din vânzări obținut de întreprinderile de stat în anul 2015 constituie 7 319,11 mil lei, fiind în creștere cu 541,13 mil lei (7,98%) față de anul 2014.

Dinamica evoluției veniturii din vânzări, mil. lei

Costul vânzărilor constituie 6 264,34 mil lei și este în creștere cu 436,73 mil lei (7,49%) față de 2014.

Urmare generalizării informației din Rapoartele anuale privind administrarea proprietății publice, prezentate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate, factorii care au dus la majorarea costurilor și cheltuielilor sunt:

- majorarea salariului minim în sectorul real al economiei de la 1650 lei la 1900 lei, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr 219 din 29.04.2015;
- majorarea cuantumului primelor obligatorii de asistență medicală de la 4 la 4,5%;
- majorarea tarifelor pentru arenda încăperilor, în conformitate cu prevederile Legii bugetului de stat pentru anul 2015;
- majorarea costurilor pentru reparația și întreținerea mijloacelor de transport învechite;
- majorarea tarifelor la energia electrică și termică;
- deprecierea valutei naționale, etc.

Profitul brut, ca element principal al rezultatului activității operaționale al întreprinderilor a constituit 1 054,77 mil lei, fiind în creștere cu 10,98% față de 2014.

Alte venituri operaționale ale întreprinderilor de stat au constituit 291,63 mil lei, fiind în descreștere cu 111,38 mil lei (27,64%) față de 2014.

Analizând evoluția activității întreprinderilor de stat s-a constatat, că la 115 întreprinderi **venitul din vânzări** s-a majorat cumulativ cu 807,25 mil lei față de 2014.

Majorări semnificative a veniturii din vânzări, au înregistrat următoarele întreprinderi de stat:

- I.S. Compania Aeriana "Air Moldova" - cu 466,54 mil lei, venitul din vânzări, la 31.12.2015, fiind de 2 513.38 mil lei;
- I.S. "Moldelectrica" - cu 65,47 mil lei, venitul din vânzări fiind de 387,12 mil lei;
- I.S."Posta Moldovei" - cu 40,74 mil lei, venitul din vânzări fiind de 387,69 mil lei;
- I.S."Centrul National pentru Frecvente Radio" - cu 15,17 mil lei, venitul din vânzări fiind de 50,86 mil lei;
- I.S. "Centrul Resurselor Informaționale de Stat "Registru" - cu 9,21 mil lei, venitul din vânzări fiind de 550,68 mil lei;
- I.S. utilizarea spațiului aerian si deservirea traficului aerian "MOLDATSA" - cu 6,98 mil lei, venitul din vânzări fiind de 138,87 mil lei;
- I.S."Fiscservinform" - cu 8,07 mil lei, venitul din vânzări fiind de 75,49 mil lei;
- I.S. Editorial - Poligrafică "Știința" - cu 8,62 mil lei, venitul din vânzări fiind de 16,09 mil lei;
- I.S."Administrația de Stat a Drumurilor" - cu 7,12 mil lei, venitul din vânzări fiind de 45,27 mil lei;
- I.S."Combinatul Poligrafic din Chișinău" - cu 7,08 mil lei, venitul din vânzări fiind de 60,70 mil lei.
- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Edineț" - cu 6,17 mil lei, venitul din vânzări fiind de 20,02 mil lei;
- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Orhei" - cu 6,35 mil lei, venitul din vânzări fiind de 26,23 mil lei;
- I.S."Institutul de Tehnica Agricolă "Mecagro" - cu 3,6 mil lei, venitul din vânzări fiind de 32,73 mil lei;

Totodată, la 75 de întreprinderi de stat **venitul din vânzări s-a micșorat** cumulativ cu 266,12 mil lei față de 2014.

Cele mai **esențiale reduceri a veniturii din vânzări s-au atestat** la:

- I.S."Calea Ferată din Moldova" - cu 62,22 mil lei, venitul din vânzări, la 31.12.2015, fiind de 1061,40 mil lei;
- I.S."Fabrica de Sticla din Chișinău" - cu 42,43 mil lei, venitul din vânzări fiind de 268,71 mil lei;
- I.S."Aeroportul International Mărculești" – cu 31,62 mil lei, venitul din vânzări fiind de 7,44 mil lei;
- I.S."Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională"- cu 12,94 mil lei, venitul din vânzări fiind de 36,55 mil lei;
- I.S. Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice si Cadastru "INGEOCAD"- cu 12,15 mil lei, venitul din vânzări fiind de 13,83 mil lei;
- I.S."Protecția Solurilor si Îmbunătățiri Funciare" – cu 11,67 mil lei, venitul din vânzări fiind de 11,69 mil lei;
- I.S. "Centrul de Telecomunicații Speciale"- cu 11,39 mil lei, venitul din vânzări fiind de 38,18 mil lei;

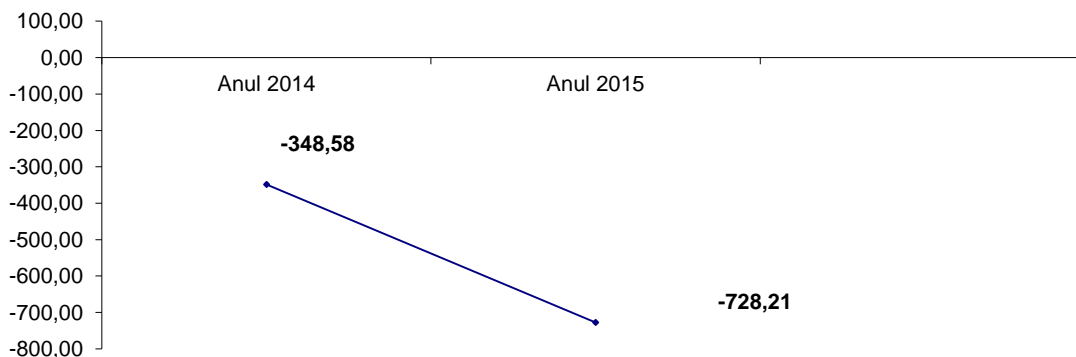
- I.S."Cadastru" - cu 6,38 mil lei, venitul din vânzări fiind de 128,22 mil lei;
- I.S."Combinatul de vinuri de calitate Mileștii Mici" - cu 5,27 mil lei, venitul din vânzări fiind de 34,83 mil lei;
- I.S. Teatrul "Eugene Ionesco"- cu 4,26 mil lei, venitul din vânzări fiind de 1,44 mil lei;
- I.S. specializata de executare a lucrărilor de explozie "INMEX"- cu 4,74 mil lei, venitul din vânzări fiind de 19,99 mil lei;
- I.S."Cartuș" - cu 4,03 mil lei, venitul din vânzări fiind de 14,82 mil lei.

Potrivit informației din Rapoartele anuale privind administrarea proprietății publice, prezentate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate, diminuarea semnificativă a veniturilor întreprinderilor a fost cauzată de:

- încetarea contractelor pe unele segmente principale de activitate;
- obținerea veniturilor doar din prestarea serviciilor de locațiune;
- majorarea stocurilor de mărfuri și materiale;
- micșorarea capacității de procurare a populației;
- deprecierea valutei naționale.

Rezultatul cumulativ al exercițiului financiar a întreprinderilor de stat pentru anul 2015 este negativ, constituind (728,21) mil lei. Dinamica evoluției pierderii se prezintă conform următorului grafic:

Dinamica profitului net (pierderii nete), mil. lei

Rezultatul exercițiului financiar al întreprinderilor de stat în anul 2015 este prezentat în tabelul de mai jos:

Numărul întreprinderilor de stat supuse analizei	Au activat cu profit			Au activat cu pierderi			Rezultat financiarul	
	Nr. entități econom.	%	suma, mil lei	Nr. entități econom.	%	suma, mil lei	Nr. entități econom.	%
200	115	57,50	173,69	82	41,0	- 901,89	3	1,50

Din totalul întreprinderilor de stat supuse analizei, 115 întreprinderi au finalizat anul financiar **cu profit net**, care a însumat 173,69 mil lei, totodată fiind cu 63,47 mil lei mai mare decât cel obținut în anul 2014.

Este de remarcat, că la 55 întreprinderi de stat **profitul net** obținut în 2015 **s-a majorat** cu 51,99 mil lei față de 2014, dintre care 16 sau 29,09% – din ramura silviculturii, 8 sau 14,54% - din ramura agriculturii, 4 sau 7,27% – din domeniul dezvoltării regionale și construcțiilor, 4 sau 7,27% – din domeniul științei, 4 sau 7,27% – din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, 2 sau 3,63% – din domeniul transporturilor.

Majorări ale profitului net, față de anul 2014, au înregistrat:

- I.S."Centrul National pentru Frecvente Radio" – cu 12,03 mil lei, înregistrând la 31.12.2015 profit net în mărime de lei 26,99 mil lei;
- I.S."Gările si Stațiile Auto" – cu 3,41 mil lei, înregistrând profit net în mărime de 4,54 mil lei;
- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Silva-Sud"– cu 3,25 mil lei, înregistrând profit net în mărime de 3,51 mil lei;
- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Edineț"– cu 2,22 mil lei, înregistrând profit net în mărime de 2,22 mil lei;
- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Orhei"– cu 2,22 mil lei, înregistrând profit net în mărime de 2,38 mil lei;
- I.S."Servicii Paza"– cu 1,99 mil lei, înregistrând profit net în mărime de 3,34 mil lei;

Totodată, unele întreprinderi **care au finalizat anul 2014 cu pierderi nete, la finele anului 2015 au înregistrat profit**, și anume:

- I.S."MOLDATSA" a înregistrat profit net în mărime de 7,8 mil lei, iar în anul 2014 – pierderi nete în mărime de (29,1) mil lei;
- I.S."Moldtranselectro" a înregistrat profit net în mărime de 30,30 mil lei, iar în anul 2014 – pierderi nete în mărime de (90,24) mil lei;
- Întreprinderea interraionala de stat "Acva-Nord" a înregistrat profit net în mărime de 0,45 mil lei, iar în anul 2014 – pierderi nete în mărime de (1,0) mil lei;
- Întreprinderea de Stat pentru Silvicultura "Chișinău" a înregistrat profit net în mărime de 0,51 mil lei, iar în anul 2014 – pierderi nete în mărime de (0,82) mil lei;
- I.S."Editura "Universul" a înregistrat profit net în mărime de 0,24 mil lei, iar în anul 2014 – pierderi nete în mărime de (1,0) mil lei.

La 63 întreprinderi de stat **profitul net** obținut în 2015 s-a diminuat cu 292,10 mil lei față de 2014, preponderent din ramura agriculturii și silviculturii.

Profitul net s-a micșorat considerabil față de anul 2014 la:

- I.S. Compania Aeriana "Air Moldova" – cu 228,1 mil lei, înregistrând la 31.12.2015 pierderi nete în mărime de (226,9) mil lei;
- I.S."Fabrica de Sticla din Chișinău"– cu 20,43 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (10,32) mil lei.
- I.S."Protecția Solurilor si Îmbunătățiri Funciare" – cu 4,02 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (2,04) mil lei;

- I.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor "Moldsuinhibrid" – cu 4,09 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (3,89) mil lei;
- I.S."Vamservinform" – cu 2,8 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (1,26) mil lei;
- I.S."Manejul de Atletica Ușoara" " – cu 2,56 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (2,29) mil lei;
- I.S."Silvo-Cinegetica Cimișlia" – cu 1,77 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (1,42) mil lei;
- I.S."Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Stefan Voda" – cu 1,08 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (0,34) mil lei;
- I.S. Expediția Hidro-Geologica din Moldova "EHGEOM" – cu 1,12 mil lei, înregistrând pierderi nete în mărime de (1,02) mil lei;

Din totalul întreprinderilor supuse analizei **82 de întreprinderi de stat au înregistrat pierderi în valoare de (901,89) mil lei**, cu 96,5 la sută mai mari comparativ cu anul 2014. Cele mai mari pierderi au fost generate de:

- I.S."Moldelectrica" – (496,07) mil lei, sau 55,0% din totalul pierderilor;
- I.S. Compania Aeriana "Air Moldova" – (226,9) mil lei sau 25,16%;
- I.S."Calea Ferata din Moldova" – (105,23) mil lei, sau 11,67%;

La 28 întreprinderi de stat **pierderile s-au majorat** cu 328,44 mil lei față de 2014. O creștere esențială a pierderilor față de anul 2014 se atestă la:

- I.S."Moldelectrica" – cu 310,83 mil lei, înregistrând pierderi de (496,07) mil lei;
- I.S."Calea Ferata din Moldova" – cu 3,61 mil lei, înregistrând pierderi de (105,23) mil lei;
- I.S."Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Chișinău" – cu 3,2 mil lei, înregistrând pierderi în mărime de (3,32) mil lei;
- I.S. "Vestmoldtransgaz" – cu 2,17 mil lei, înregistrând pierderi de (2,92) mil lei;
- I.S. "Stațiunea Tehnologică - Experimentală, Maximovca" – cu 0,77 mil lei, înregistrând pierderi în mărime de (1,89) mil lei;
- I.S."Mina de piatra din Mileștii-Miți" – cu 0,9 mil lei, înregistrând pierderi de (2,22) mil lei.

Creanțele întreprinderilor de stat pe anul 2015 au constituit 1 614,35 mil lei, fiind în creștere cu 236,74 mil lei (17,18%) față de 2014.

(mil lei)

Indicatori	2014	2015	Devierea	
			mil lei	%
Creanțe - Total Inclusiv:	1 377,61	1 614,35	236,74	17,18
Creanțe comerciale	726,54	897,62	171,08	23,55
Creanțe ale bugetului	120,75	85,98	-34,77	-28,8
Creanțe ale personalului	23,19	30,69	7,50	32,36
Alte creanțe curente	507,13	600,05	92,92	18,32

Datoriile curente, la finele anului de gestiune, au constituit 3 836,41 mil lei și s-au majorat cu 22,64 la sută față de 2014.

(mil lei)

Indicatori	2014	2015	Devierea	
			mil lei	%
Datorii curente – Total Inclusiv:	3 128,29	3 836,41	708,12	22,64
Credite bancare pe termen scurt	194,62	314,16	119,54	61,42
Datorii comerciale	1 474,45	1 963,65	489,20	33,18
Datorii față de personal	189,70	262,77	73,07	38,52
Datorii privind asigurările sociale și medicale	96,50	104,13	7,63	7,91
Datorii față de buget	116,55	136,37	19,82	17,01
Alte datorii curente	341,63	172,98	-168,65	-49,37

Fluxul și stocul **împrumuturilor întreprinderilor de stat**, care au contractat credite de la băncile comerciale pe termen de un an și mai mult, au înregistrat, la finele anului 2015, un sold de 855,06 mil lei, inclusiv 571,72 mil lei - credite bancare pe termen lung și 283,34 mil lei - credite bancare pe termen scurt. Împrumuturile întreprinderilor de stat pe termen lung au constituit 266,65 mil lei.

Structura creditelor bancare și împrumuturilor întreprinderilor de stat:

(mil lei)

Nr. d/o	Debitorul	Credite bancare pe termen lung 31.12.2015	Credite bancare pe termen scurt 31.12.2015	Împrumuturi pe termen lung la 31.12.2015
1	I.S."Specializată de Executare a Lucrărilor de Explozie "Inmex"	1,36	-	-
2	I.S. Compania Aeriană „AIR Moldova"	283,4	85,4	-
3	I.S. Stațiunea Didactică Experimentală „Chetrosu"	-	-	0,1
4	Î.S. „Constructorul"	0,13	-	-
5	I.S. pentru cercetarea în selecție și hibridarea suinelor „Moldsuinhibrid"	-	0,65	-
6	I.S. Nodul Hidroenergetic "Costești"	3,4	-	-
7	I. S."Aeroportul Internațional Mărculești"	-	5,4	-
8	I.S. "Calea Ferată din Moldova"	128,7	108,0	-
9	I.S. Editura „Universul"	2,1	4,2	-
10	I.S. „Fabrica de Sticlă din Chișinău"	81,1	-	-
11	I.S. Firma Editorial – Poligrafică "Tipografia Centrală"	-	1,0	-
12	Î.S."Moldresurse", în procedură de insolvență	71,5	-	-
13	Î.S."Moldelectrica"	-	-	266,2
14	Întreprinderea de stat pentru silvicultură "Tighina"	-	-	0,35
15	Î.S. Stațiunea tehnologică Maximovca	-	0,1	-
16	Î.S. "Centrul Resurselor Informaționale "Registru"	-	78,0	-
17	Î.S."Cartuș"	-	0,5	-
18	Î.S."Flus"	-	0,05	-
19	Î.S. Librăria "Cartea Academica"	-	0,04	-
20	Î.S. „Bagos"	0,03	-	-
	Total	571,72	283,34	266,65

La situația din 31 decembrie 2015, Î.S. "Moldtranselectro" are de **datorii pe împrumuturi recreditate din surse interne** față de Ministerul Finanțelor, în mărime de 37,3 mil lei, precum și **din surse externe și proiecte investiționale** în valoare de 1,74 mil dolari SUA, iar Î.S. „Moldelectica” a înregistrat datorii privind împrumuturile recreditate din surse externe și proiecte investiționale în mărime de 15,27 mil dolari SUA. Î.S. "Moldtranselectro" are **datorii pe împrumutul extern acordat sub garanția statului** în mărime de 0,86 mil dolari SUA.

La întreprinderile de stat supuse analizei în anul 2015 au activat 35 919 angajați, salariul mediu lunar fiind de 4790 lei.

Cele mai mari salarii medii s-au înregistrat la: I.S. *Compania Aeriana "Air Moldova"* - 17 947 lei (543 angajați); Î.S. *"MoldATSA"* - 12743 lei (311 angajați); Î.S. *Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor de Construcție* - 12800 lei (30 angajați); I.S. *"Centrul National pentru Frecvente Radio"* - 14 147 lei (70 angajați); I.S. *"Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților"* - 13 070 lei (26 angajați), I.S. *"Administrația de Stat a Drumurilor"* - 11 039 lei (175 angajați); I.S. *Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru "INGEOCAD"* - 10 330 lei (68 angajați), I.S. *"Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării"* - 10 457 lei (14 angajați).

Cele **mai mici salarii medii** au fost achitate la I.S. *"Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Bender"* - în mărime de 1 099 lei (68 angajați), I.S. *"Stația Nordica de Proiectări și Prospeccțiuni Chimice"* - 1 038 lei (5 angajați), I.S. *"Centrul de Expertiza și Evaluare"* - 1 500 lei (3 angajați), I.S. *"Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Ungheni"* - 1 150 lei (78 angajați), I.S. *"Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Orhei"* - 1 525 lei (19 angajați), I.S. *"Stațiunea Tehnologica pentru Irigare Orhei"* - 1 525 lei (19 angajați), I.S. *Publicația Periodica revista "Legea și Viața"* - 1 366 lei (4 angajați), I.S. *"Preventoriul Autogestionar al ASM"* - 1 376 lei (21 angajați).

Indicatorii de bază ce caracterizează stabilitatea economico-financiară a întreprinderilor de stat

Anul de gestiune	Rata stabilității financiare	Rentabilitatea activelor (economică), %	Rentabilitatea capitalului propriu (financiară), %	Rentabilitatea veniturilor din vânzări (din profitul net), %	Rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie)	Rata solvabilității generale
Normele stabilite	> 1/3	> 10 %	> 20 %	> 20 %	> 0,5	> 2
2014	0,85	-1,41	-2,34	14,02	0,69	3,2
2015	0,84	-3,16	-4,98	14,41	0,65	2,83

Rata stabilității financiare exprimă independența financiară a întreprinderii și reflectă măsura în care întreprinderea dispune de resurse financiare cu caracter permanent față de totalul resurselor de finanțare. Se consideră satisfăcătoare, dacă este mai mare sau egală cu 1/3. La situația din 31.12.2015, rata stabilității financiare **a atins un nivel optim de 0,84.**

Rentabilitatea activelor (economică) este unul dintre indicatorii principali de rentabilitate a unei companii, și măsoară eficiența utilizării activelor, din punct de vedere al profitului obținut la un leu investit în active. Practica sugerează că, intervalul optim de referință pentru o întreprindere este între 3 % și 9 %. La situația din 31.12.2015, rentabilitatea activelor a atins un nivel negativ de (3,16) %, fiind în descreștere cu 1,75 puncte procentuale față de 2014.

Rentabilitatea capitalului propriu (financiară) caracterizează eficiența utilizării resurselor proprii. Anume acest indicator prezintă un interes deosebit pentru investitorii existenți și potențiali, care doresc să maximizeze rezultatele, urmare a investiției efectuate. Nivelul optim este de 20-25%. La situația din 31.12.2015, rentabilitatea capitalului propriu (financiară) a întreprinderilor de stat a atins un nivel negativ și a constituit (4,98)%, fiind în descreștere cu 2,64 puncte procentuale față de 2014.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări reflectă capacitatea întreprinderii de a obține profit din comercializarea produselor, mărfurilor și prestarea serviciilor și reflectă cât de efectiv întreprinderea gestionează vânzările, costurile și prețurile de vânzare a produselor, mărfurilor și serviciilor prestate, caracterizează cât profit obținem la un leu venituri din vânzări. La situația din 31.12.2015, rentabilitatea veniturilor din vânzări a întreprinderilor de stat a atins un nivel sub normele stabilite și a constituit 14,40%, dar s-a majorat cu 0,39 puncte procentuale față de 2014.

Rata autonomiei globale prezintă ponderea surselor proprii în totalul mijloacelor utilizate pentru finanțarea activității întreprinderii. Ponderea recomandată a surselor proprii este de minimum 33% din totalul surselor de finanțare, utilizate de întreprindere. La situația din 31.12.2015, rata autonomiei globale a atins un nivel optim de 0,65.

Rata solvabilității generale reflecta capacitatea unei întreprinderi de a face față tuturor scadențelor sale, atât pe termen scurt cât și pe termen mediu și lung și se determina ca raport între activele totale și totalul datoriilor. Acest indicator reflectă gradul de acoperire a datoriilor pe seama activelor totale și posibilitatea întreprinderii de a transforma activele în lichidități, în vederea onorării obligațiilor de plată. La situația din 31.12.2015, rata solvabilității generale a atins un nivel optim de 2,83.

Între întreprinderile de stat supuse analizei, care au înregistrat **un nivel optim al indicatorilor** ce reflectă stabilitatea financiară la finele perioadei de gestiune, se regăsesc:

- Î.S."Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare";
- I.S."Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților"
- I.S. specializată de executare a lucrărilor de explozie "INMEX"
- I.S."Centrul National pentru Frecvențe Radio"
- I.S. "Fintehinform"
- I.S."Gările și Stațiile Auto"
- Întreprinderile de Stat pentru Silvicultură din Călărași, Edineț, Iargara
- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultură "Silva-Sud"
- I.S. Rezervația Naturală "Pădurea Domneasca"
- Rezervația Naturală "Plaiul Fagului"

- I.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Hâncești - Silva"

Întreprinderile de stat care au înregistrat un **nivel al indicatorilor sub intervalul optim** ce caracterizează stabilitatea economico-financiară sunt:

- Întreprinderea Agricolă de Stat "Vivaflora"
- Î.S. "Stațiunea didactico-experimentală "Petricani"
- Î.S. "Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Orhei"
- Î.S. "Mina de piatră din Mileștii-Miți"
- Î.S. "Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Vulcănești"
- Î.S. Teatrul "Alexei Mateevici"
- Î.S. "Moldtranselectro"
- Întreprinderea de stat "Brănești"
- Întreprinderea de Stat "Casa de comerț DIP", etc.

Un nivel optim al indicatorilor de rentabilitate, care reflectă capacitatea unei întreprinderi de a realiza profit, au înregistrat unele întreprinderi de stat, preponderent din ramura silviculturii:

- Întreprinderile de Stat pentru Silvicultura din Calarasi, Edinet, Iargara, Orhei
- Î.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Hincesti - Silva"
- Î.S. Întreprinderea pentru Silvicultura "Silva-Sud"
- Î.S. Întreprinderea Silvo-cinegetica "Manta-V"
- Î.S. Rezervația Naturală "Pădurea Domneasca" și "Plaiul Fagului"
- Î.S. "Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare"
- Î.S. "Gările și Stațiile Auto"
- I.S. "Centrul Național pentru Frecvențe Radio".

5.2 Analiza economico-financiară a activității societăților pe acțiuni în care cota statului depășește 25 la sută din capitalul social

Conform datelor din Registrul patrimoniului public, din totalul de 111 societăți pe acțiuni cu cotă de stat, în 86 statul deține cotă-parte mai mare de 25 la sută din capitalul social, inclusiv 25 cu capital integral de stat și 47 cu capital majoritar de stat. Analiza economico-financiară s-a efectuat la 58 societăți pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25 la sută din capitalul social.

Conform datelor generalizate din dările de seamă privind mărimea și circulația proprietății publice de stat, prezentate de societățile pe acțiuni cu cotă de stat, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.568 din 06.05.2008 și situațiile financiare pentru anul 2015, **valoarea totală a activelor** societăților pe acțiuni la 31.12.2015 constituia 30 035,42 mil lei, fiind în descreștere cu 916,18 mil lei (2,96%) față de începutul anului de gestiune.

În structura activelor, ponderea majoritară o dețin activele imobilizate, care la 31.12.2015 constituiau 60,98 la sută din totalul activelor. **Valoarea contabilă a activelor imobilizate** a constituit 18 316,81 mil lei.

Structura activelor imobilizate:

(mil lei)

	2014	2015	Devierea	
			mil lei	%
Total active imobilizante, inclusiv:	19295,19	18316,81	-978,38	94,93
Imobilizări corporale în curs de execuție	716,50	748,26	31,76	104,43
Terenuri	304,63	329,49	24,87	108,16
Mijloace fixe	10967,53	11084,23	116,70	101,06
Creanțe pe termen lung	1829,21	573,24	-1255,97	31,34
Alte active imobilizante	126,72	222,23	95,51	175,37

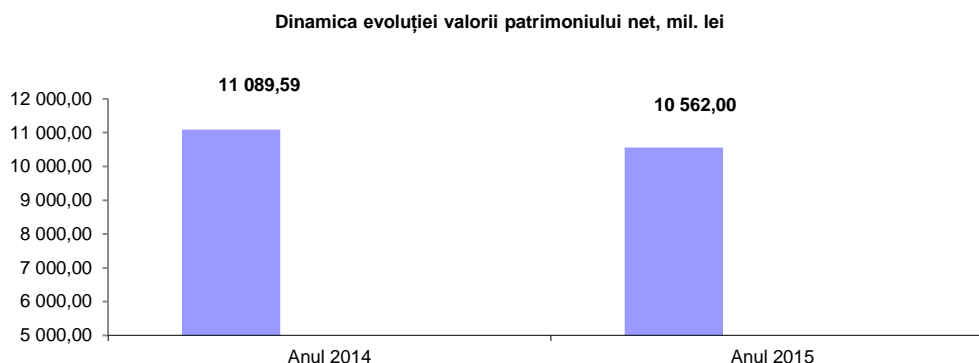
Urmare generalizării dărilor de seamă privind mărimea și circulația proprietății pentru anul 2015, prezentate de 43 societăți pe acțiuni, **valoarea de bilanț a mijloacelor fixe** a constituit 11 084,22 mil lei.

Valoarea mijloacelor fixe intrate (luate la evidența contabilă pe parcursul anului de gestiune) a constituit 1 462,11 mil lei, iar **valoarea mijloacelor fixe ieșite** a constituit 182,78 mil lei inclusiv:

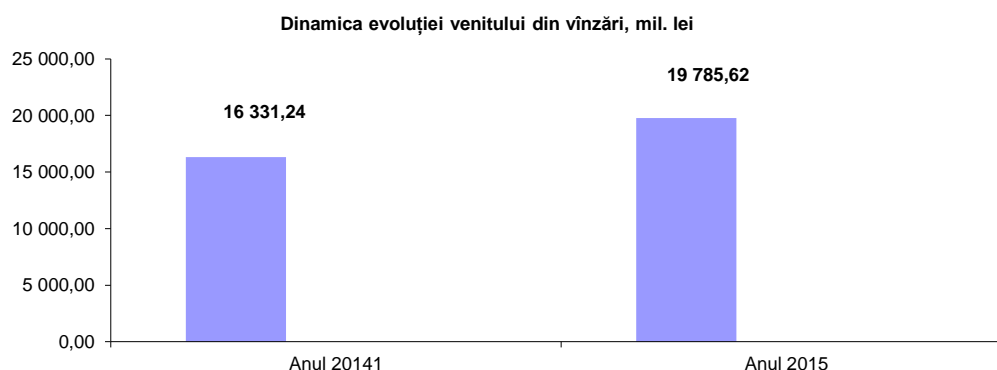
- mijloace fixe casate – 123,71 mil lei,
- mijloace fixe comercializate – 49,03 mil lei,
- mijloace fixe transmise altor entități – 10,04 mil lei.

Patrimoniul net (*capitalul propriu*) al societăților pe acțiuni supuse analizei, la 31.12.2015, constituia 10 562,0 mil lei, inclusiv, partea ce corespunde cotei statului este de 9 923,04 mil lei sau 93,95 la sută. Comparativ cu începutul anului de gestiune, capitalul propriu s-a micșorat cu 527,59 mil lei (4,76%).

Din numărul total de societăți pe acțiuni, la 11 activele nete sunt sub nivelul capitalului social, iar la 9 societăți activele nete au atins valori negative de (3 649,5) mil lei, în particular: S.A.”MoldovaGaz”- (3 395,77) mil lei, S.A.”Cereale-Flor”- (153,67) mil lei, S.A.”Furnizarea Energiei Electrice Nord” - (47,15) mil lei, S.A.”Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”(în proces de insolabilitate) - (10,04) mil lei..

Venitul din vânzări obținut de societățile pe acțiuni supuse analizei în anul 2015 constituie 19 785,62 mil lei, fiind în creștere cu 3 454,39 mil lei (21,15%) față de anul 2014.

Costul vânzărilor la 31.12.2015 a constituit 15 940,63 mil lei, majorându-se cu 2 018,06 mil lei (12,65%) față de 2014.

Profitul brut, ca element principal al rezultatului activității operaționale a societăților pe acțiuni, a constituit 3 844,98 mil lei fiind în creștere cu 1 436,32 mil lei (59,63 %) față de anul precedent.

Alte **venituri din activitatea operațională** au constituit 299,17 mil lei, fiind în creștere cu 32,96 mil lei (12,38%) față de anul 2014.

Analizând evoluția activității societăților pe acțiuni s-a constatat că, la 27 societăți **venitul din vânzări s-a majorat cumulativ** cu 4084,5 mil lei, comparativ cu anul 2014, preponderent din sectorul energetic și industrial - cu 3 792,89 mil lei și din domeniul telecomunicațiilor – cu 145,09 mil lei.

Cea mai semnificativă majorare a venitului din vânzări cu 3 174,13 mil lei a înregistrat S.A. ”Energocom” –acesta fiind 4 284,28 mil lei.

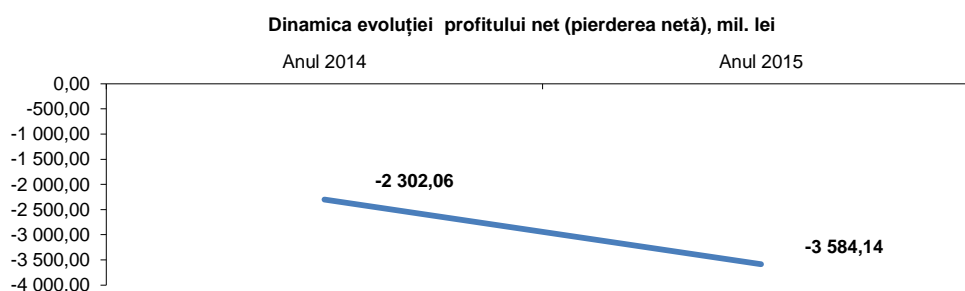
De asemenea, majorări a venitului din vânzări au înregistrat:

- S.A. ”Termoelectrica” – cu 567,47 mil lei, venitul din vânzări fiind de 2 344,33 mil lei;
- S.A. ”Moldtelecom” – cu 145,09 mil lei, venitul din vânzări fiind de 2 262,9 mil lei;
- S.A.”Aroma”(în proces de insolabilitate) - cu 50,61 mil lei, venitul din vânzări fiind de 62,90 mil lei.

La 19 societăți pe acțiuni **venitul din vânzări s-a micșorat** cumulativ cu 1336,46 mil lei față de anul 2014, preponderent din domeniul energiei și industriei - cu 1 245,47 mil lei și din ramura agriculturii – cu 55,70 mil lei.

Diminuări majore a venitului din vânzări au înregistrat: S.A.”Moldova-Gaz” – cu 530,55 mil lei, S.A.”Metalferos” – 291,49 mil lei, S.A.”Rețelele Electrice de Distribuție Nord” – cu 283,72 mil lei, S.A.”Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest” – cu 118,39 mil lei, S.A.”Tutun-CTC” – cu 36,93 mil lei.

Rezultatul cumulativ al exercițiului financiar al societăților pe acțiuni pentru anul 2015 este negativ, constituind (3 584,14) mil lei. Dinamica evoluției pierderii nete se prezintă conform următorului grafic:

Din totalul societăților pe acțiuni supuse analizei, 26 au finalizat anul de gestiune **cu profit net**, în sumă de 204,51 mil lei, fiind în creștere cu 17,65 mil lei față de anul 2014, iar 32 societăți pe acțiuni au generat pierderi în valoare de (3 788,65) mil lei. Informația generalizată este prezentată în tabelul de mai jos:

Anul de gestiune	Numărul S.A. supuse analizei	Au activat cu profit			Au activat cu pierderi		
		Nr. S.A.	%	suma, mil lei	Nr. S.A.	%	suma, mil lei
2015	58	26	44,83%	204,51	32	55,17%	-3 788,65

Astfel, din totalul de 26 societăți pe acțiuni care au finalizat anul financiar cu **profit net** pot fi evidențiate: SA „Moldtelecom” - 94,20 mil lei, cu o pondere de 46,06% în profitul net total obținut, S.A.”Metalferos” – 41,34 mil lei, cu o pondere de 20,21% și S.A.”Glass Container Company” – 26,86 mil lei, cu o pondere de 13,13%.

Este de menționat că, 2 societăți care **au generat pierderi nete în anul 2014** de (6,44) mil lei, **în anul 2015 au obținut profit net** și anume:

S.A. "Energocom", în anul 2014 a generat pierderi nete de (5,92) mil lei, iar în anul 2015 a obținut profit net în mărime de 2,44 mil lei;

S.A. "Drumuri Strășeni", în anul 2014 a generat pierderi nete de (0,52) mil lei, iar în anul 2015 a obținut profit net în mărime de 0,13 mil lei.

La 18 societăți pe acțiuni **profitul net obținut în anul 2015 s-a diminuat** cu 50,37 mil lei față de cel obținut în 2014, între care S.A. "Metalferos" – cu 21,29 mil lei și S.A. "Combinatul de Vinuri Cricova" – cu 17,29 mil lei ș.a.

Din 32 societăți pe acțiuni, care au generat **pierderi nete de (3788,65) mil lei**, ponderea semnificativă de 82,13 % o deține "Moldova-Gaz" S.A., care la finele anului 2015 a înregistrat pierderi nete de (3 111,73) mil lei. De asemenea, urmează a fi evidențiate următoarele societăți pe acțiuni, care au finalizat anul financiar cu pierderi nete: S.A. "Termoelectrica" – (361,36) mil lei, S.A. "Rețelele Electrice de Distribuție Nord" – (85,94) mil lei, S.A. "Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest" – (62,29) mil lei, S.A. "Centrala Electrică cu Termoficare Nord" – (61,85) mil lei, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” – (51,48) mil lei.

Creanțele societăților pe acțiuni la 31.12.2015 au constituit 7 063,46 mil lei, fiind în creștere cu 73,76 mil lei (1,06%) față de anul 2014.

(mil lei)

	2015	2014	Devierea	
			mil lei	%
Creanțe - Total	7 063,46	6 989,70	73,76	101,06
Inclusiv:				
Creanțe comerciale	5 731,16	5 983,95	-252,78	95,78
Creanțe ale bugetului	591,55	449,84	141,71	131,50
Creanțe ale personalului	4,42	4,22	0,20	104,78
Alte creanțe curente	736,33	551,69	184,63	133,47

Datoriile curente, la finele anului de gestiune, au constituit 20163,75 mil lei și s-au majorat cu 12,45 la sută față de 2014.

(mil lei)

	2015	2014	Devierea	
			mil lei	%
Datorii curente – Total	20 163,75	17 930,75	2 233,00	112,45
Inclusiv:				
Credite bancare pe termen scurt	618,58	596,82	21,76	103,65
Datorii comerciale	3 518,69	4 918,26	-1 399,56	71,54
Datorii față de personal	82,46	76,73	5,74	107,47
Datorii privind asigurările sociale și medicale	35,36	36,66	-1,30	96,45
Datorii față de buget	78,92	93,01	-14,09	84,85
Alte datorii curente	3 489,20	2 904,75	584,46	120,12

Fluxul și stocul **împrumuturilor societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat**, care au contractat credite de la băncile comerciale pe termen de un an și mai mult, au înregistrat, la finele anului 2015, **un sold de 1 250,7 mil lei**, inclusiv 652,66 mil lei - credite bancare pe termen lung și 598,04 mil lei – credite bancare pe termen scurt. **Împrumuturile societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat** pe termen lung constituie 46,8 mil lei.

Structura creditelor bancare și a împrumuturilor societăților pe acțiuni se prezintă astfel:

(mil lei)

Nr. d/o	Debitorul	Credite bancare pe termen lung 31.12.2015	Credite bancare pe termen scurt 31.12.2015	Împrumuturi pe termen lung la 31.12.2015
1	S.A., „Termoelectrica”	53,8	0,08	37,4
2	S.A., „Răut”	7,96	-	-
3	S.A., „Uzina de tractoare ”Tracom”	-	4,5	-
4	S.A., „Combinatul de Vinuri Cricova”	244,4	-	-
5	S.A., „Aqua-Prut”	1,6	-	-
6	S.A. ”Barza Albă”	0,8	2,9	-
7	S.A. „Moldtelecom”	221,4	474,1	9,4
8	S.A. „Franzeļuța”	81,7	20,3	-
9	S.A. „Moldova-Film”	-	0,04	-
10	S.A. „Sanfarm Prim”	26,3	-	-
11	S.A. „Floare Carpet”	1,4	0,02	-
12	S.A. „Red Nord”	-	57,5	-
13	S.A. „Red Nord-Vest”	13,3	20,0	-
14	S.A., „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	-	16,0	-
15	S.A. „Gara Nord”	-	2,6	-
	Total	652,66	598,04	46,8

La situația din 31 decembrie 2015:

S.A. „Termoelectrica” are **datoriile față de Ministerul Finanțelor pe împrumuturi recreditate din surse externe** și proiecte investiționale în mărime de 1,99 mil dolari SUA; S.A., „Combinatul de Vinuri Cricova” dispune de **împrumuturi externe** în sumă de 2,6 mil lei; S.A., „Moldtelecom” are **împrumuturi externe** în sumă de – 55,3 mil lei.

La societățile pe acțiuni supuse analizei în anul 2015 au activat 16 039 angajați, salariul mediu lunar fiind de 6 053 lei. Cele mai mari fiind la: S.A. ”Moldova Gaz” – 12 900 lei (185 angajați), S.A. ”Energocom” – 12 110 lei (9 angajați), S.A. ”Metalferos” – 10 850 lei (200 angajați), S.A. ”Glass Container Company” - 10380 lei (305 angajați), S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord” – 9 210 lei (96 angajați), S.A. ”Moldtelecom” – 8830 lei (3568 angajați), S.A. ”MoldExpo” – 8 300 lei (53 angajați) iar cele mai mici la: S.A. ”Uzina de mașini de salubritate din Fălești” – 1 530 lei (25 angajați), S.A. ”Moldcinema ” – 2 830 lei (11 angajați), S.A. ”Cercul din Chișinău” – 2 870 lei (17 angajați).

Indicatorii de bază ce caracterizează stabilitatea economico-financiară a societăților pe acțiuni

Anul de gestiune	Rata stabilității financiare	Rentabilitatea activelor (economică), %	Rentabilitatea capitalului propriu (financiară), %	Rentabilitatea veniturilor din vânzări (din profitul net), %	Rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie)	Rata solvabilității generale
Normele stabilite	> 1/3	> 10%	> 20%	> 20%	> 0,5	> 2
2014	0,38	-5,54	-22,94	14,75	0,34	1,61
2015	0,33	-11,66	-40,92	19,43	0,23	1,30

Rata stabilității financiare exprimă independența financiară a întreprinderii și reflectă măsura în care întreprinderea dispune de resurse financiare cu caracter permanent față de totalul resurselor de finanțare. Se consideră satisfăcătoare, dacă este mai mare sau egala cu 1/3. La situația din 31.12.2015, rata stabilității financiare **a atins un nivel optim de 0,33.**

Rentabilitatea activelor (economică) măsoară eficiența utilizării activelor, din punct de vedere al profitului obținut la un leu investit în active. La situația din 31.12.2015, rentabilitatea activelor societăților pe acțiuni a atins **un nivel negativ de (11,66) %**, fiind în descreștere cu 6,12 puncte procentuale față de 2014.

Rentabilitatea capitalului propriu (financiară) caracterizează eficiența utilizării resurselor proprii. Nivelul optim este de 20-25%. La situația din 31.12.2015, rentabilitatea capitalului propriu (financiară) a societăților pe acțiuni a atins un nivel negativ și a constituit (40,92)%, fiind în descreștere cu 17,98 puncte procentuale față de 2014.

Un indicator relevant în aprecierea poziției întreprinderilor pe piață, este **rentabilitatea veniturilor din vânzări**. La situația din 31.12.2015, rentabilitatea **veniturilor din vânzări** a societăților pe acțiuni a atins un nivel apropiat de normele stabilite și a constituit 19,43%, majorându-se cu 4,68 puncte procentuale față de 2014.

Coeficienți ce caracterizează **echilibrul economico-financiar al societăților**, cum ar fi **rata autonomiei globale** (ponderea surselor proprii în totalul mijloacelor utilizate pentru finanțarea activității întreprinderii) și **rata solvabilității generale** (raportul activelor totale la totalul datoriilor) nu se încadrează în normele stabilite. Astfel, la situația din 31.12.2015 **rata autonomiei globale** a atins un nivel de 0,23, iar **rata solvabilității generale** a atins un nivel de 1,30.

Societățile pe acțiuni supuse analizei, care au înregistrat **un nivel optim al stabilității financiare**, sunt: S.A."Metalferos", S.A."MoldExpo", S.A."Glass Container Company", S.A."Loteria Națională a Moldovei", S.A."Moldtelecom", etc.

Societățile pe acțiuni care au înregistrat un **nivel al indicatorilor sub intervalul optim** ce caracterizează stabilitatea economico-financiară sunt: S.A."RED Nord", S.A."RED Nord-Vest", S.A."Centrala Electrică cu Termoficare Nord", S.A."Moldova - Gaz", S.A."Centrala Electrică cu Termoficare Nord", S.A."Termoelectrica", S.A."Furnizarea Energiei Electrice", S.A."Moldova-Film", S.A."Cercul din Chișinău", S.A."Aqua Prut" s.a.

6. Eficiența administrării proprietății publice de stat de către autoritățile administrației publice centrale

Conform datelor din Registrul Patrimoniului Public, la 1 ianuarie 2016, statul deține acțiuni în 111 societăți pe acțiuni și gestionează 245 întreprinderi de stat pe teritoriul Republicii Moldova și 6 întreprinderi pe teritoriul Ucrainei.

Tabloul repartizării acestor entități pe ramuri și rezultatele exercițiului financiar pe anul 2015 se prezintă astfel:

Nr. d/o	Denumirea	SA/IS	Nr. agenților economici administrați	Inclusiv:					În proces. de lichidare/insolvabilitate
				Activează cu profit		Activează cu pierderi		Nu activează / rezultatul	
				Nr.	valoarea, mil lei	Nr	valoarea, mil lei		
1	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	S.A.	46	7	52,96	10	-67,21	29	6 / 12
		Î.S.	43	15	8,06	21	-20,30	7	2 / 5
2	Ministerul Sănătății	S.A.	1			1	-3,26		
		Î.S.	3			2	-0,12	1	
3	Ministerul Culturii	S.A.	3	1	0,029	2	-2,06		
		Î.S.	31	12	4,21	8	-5,43	10/1	2 / 0
4	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Î.S.	7	7	44,05				
5	Ministerul Economiei	S.A.	24	7	57,37	12	-3740,88	5	3 / 2
		Î.S.	19	8	34,30	5	-511,69	6	5 / 1
6	Ministerul Finanțelor	S.A.	2	1	3,76			1	1/0
		Î.S.	4	3	1,25	1	- 1,26		
7	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	S.A.	3			2	-0,01	1	2 / 1
		Î.S.	10	7	8,82	3	-2,59		
8	Ministerul Transport. și Infrastructurii Drumurilor	S.A.	15	10	2,48	4	-5,81	1	0 / 1
		Î.S.	19	5	14,49	6	-334,03	7/1	1 / 0
9	Agenția Proprietăți Publice	S.A.	14	1	94,20	2	-0,29	11	6 / 2
		Î.S.	3	2	20,31			1	1 / 0
10	Ministerul Educației	Î.S.	3	2	0,17			1	
11	Ministerul Muncii, Prot. Sociale și Familiei	Î.S.	2	2	2,36				
	Ministerul Afacerilor Interne	Î.S.	6	2	3,34	2	-0,55	2	
13	Agenția "Apele Moldovei"	S.A.	2			2	-0,82		
		Î.S.	17	9	1,52	8	-4,81		
14	Agenția Relații Funciare și Cadastru	Î.S.	4	3	4,69	1	- 2,05		
15	Agenția "Moldsilva"	Î.S.	25	20	20,36	5	-2,55		
16	Cancelaria de Stat	Î.S.	10	5	1,40	3	-0,89	2	
17	Ministerul Justiției	Î.S.	14	3	1,10	6	-2,78	4/1	2 / 0
18	Alte autorități publice centrale	S.A.	1	1	0,30				0 / 1
		Î.S.	25	10	3,25	11	-12,83	4	1 / 0
Total:		S.A.	111	28	211,1	35	-3820,34	48	18 / 19
		Î.S.	245	115	173,69	82	- 901,89	45/3	14 / 6

Din 245 întreprinderi de stat administrate de autoritățile administrației publice centrale– 31 nu prezintă rapoarte și informații Biroului Național de Statistică și Agenției Proprietății Publice, 6 sunt în procedură de insolabilitate, iar 14 - în procedură de lichidare.

Din 200 de întreprinderi de stat supuse analizei, 115 au înregistrat profit net în valoare de 173,69 mil lei, 82 de întreprinderi de stat au generat pierderi în mărime de 901,89 mil lei, iar 3 întreprinderi de stat - rezultat nul.

Din 111 societăți pe acțiuni cu cotă de stat – 48 societăți nu prezintă informații Agenției Proprietății Publice și Biroului Național de Statistică, 19 sunt în proces de insolabilitate, iar 18 S.A. - în procedură de lichidare.

Din 58 societăți pe acțiuni cu cota statului mai mare de 25 la sută, supuse analizei – 28 au înregistrat profit net în mărime de 211,1 mil lei, iar 35 - au generat pierderi în mărime de 3,820,34 mil lei.

În anul 2015, la bugetul de stat s-au încasat venituri sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în sumă de 59,6 mil lei (*cu 18,07 mil lei mai mult decât în 2014*), iar dividende aferente cotei de participare a statului în societăți pe acțiuni în sumă de 70,47 mil lei (*cu 15,51 mil lei mai puțin decât în 2014*).

Conform Legii bugetului de stat pe anul 2015, sarcina bugetară la capitolul dividende aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni, a fost stabilită în mărime de 73,0 mil lei, fiind îndeplinită în proporție de 96,53%, iar la capitolul defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat, sarcina bugetară a fost stabilită în mărime de 35,2 mil lei, fiind îndeplinită în proporție de 169,32%.

În conformitate cu prevederile Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, Agenția Proprietății Publice ține Registrul patrimoniului public și întocmește bilanța anuală a patrimoniului public al Republicii Moldova în baza dărilor de seamă ale autorităților administrației publice centrale și locale, prezentate, anual, până la 15 aprilie. La acest capitol, în continuare există carențe, în ceea ce privește prezentarea datelor pentru societățile pe acțiuni în care statul deține cotă minoritară, ceea ce atrage după sine denaturarea informației privind valoarea totală a patrimoniului Republicii Moldova.

În continuare pentru societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat supuse privatizării, care nu activează sau în care cota statului este mai mica de 50 la sută din capitalul social, practic este imposibilă acumularea documentelor necesare perfectării dosarelor de privatizare, evaluării patrimoniului și stabilirii prețului inițial de vânzare și, respectiv, expunerii la privatizare.

Analiza economico - financiară a activității întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă de stat atestă:

✓ o tendință de creștere a valorii activelor față de anul 2014 la întreprinderile de stat cu 10,01%, dar de descreștere la societățile pe acțiuni cu 2,96%;

✓ o tendință de creștere a capitalului propriu față de anul 2014 la întreprinderile de stat cu 3,67%, dar de descreștere la societățile pe acțiuni cu 34,82%;

- ✓ majorarea venitului din vânzări cu 21,15% la societățile pe acțiuni;
- ✓ majorarea venitului din vânzări cu 7,98% la întreprinderile de stat;
- ✓ recrudescența rezultatului exercițiului financiar la întreprinderile de stat, care cumulativ au înregistrat pierderi de 728,21 mil lei;
- ✓ recrudescența rezultatului exercițiului financiar la societățile pe acțiuni, care cumulativ au înregistrat pierderi de 3 584,1 mil lei;
- ✓ majorarea creanțelor față de 2014 cu 1,1% la societățile pe acțiuni și cu 17,18% la întreprinderile de stat;
- ✓ majorarea datoriilor curente cu 12,45% la societățile pe acțiuni și cu 22,65% la întreprinderile de stat;
- ✓ majorarea datoriilor pe termen lung cu 127,85% la societățile pe acțiuni și cu 24,95% la întreprinderile de stat;
- ✓ creșterea numărului agenților economici ce nu prezintă rapoarte financiare la Biroul Național de Statistică în legătură cu încetarea activității;
- ✓ micșorarea venitului din vânzări la 19 societăți pe acțiuni cu 1 336,46 mil lei și la 75 întreprinderi de stat cu 266,12 mil lei, ceea ce atrage după sine micșorarea taxei pe valoare adăugată, prezentând un risc fiscal pentru bugetul public național;
- ✓ majorarea rentabilității vânzărilor la societățile pe acțiuni cu 4,68% și cu 0,39% la întreprinderile de stat;
- ✓ menținerea capacității reduse a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni de a utiliza capitalul propriu și a activelor materiale și financiare în desfășurarea activității operaționale (indicatorii respectivi sunt mult mai mici decât nivelul optim stabilit);
- ✓ menținerea capacității reduse a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni în vederea obținerii profitului net, indicatorii respectivi fiind mult mai mici decât nivelul optim stabilit.

7. Concluzii și propuneri privind eficientizarea administrării și deetatizării proprietății publice a statului

Rezultatele administrării proprietății publice de stat indică asupra necesității consolidării eforturilor tuturor autorităților publice centrale de specialitate și înlăturării neconformităților de administrare, în particular:

✓ elaborarea și implementarea de către autoritățile administrației publice centrale a politicilor sectoriale și a măsurilor necesare dezvoltării întreprinderilor cu capital public sau public-privat, inclusiv prin atragerea investițiilor private;

✓ întreprinderea măsurilor privind majorarea veniturilor întreprinderilor, identificarea unor noi piețe de desfacere și promovarea produselor; optimizarea cheltuielilor, asigurarea integrității și folosirii eficiente a activelor și, respectiv, majorarea indicatorilor de rentabilitate;

✓ restricționarea comercializării mijloacelor fixe pe motivul neutilizării lor, implicit a bunurilor imobile, respectiv, neadmiterea decapitalizării întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat;

✓ întreprinderea măsurilor privind recuperarea creanțelor și neadmiterea formării acestora cu termen expirat; onorarea obligațiilor de plată față de bugetul public național;

✓ întreprinderea neîntârziată a măsurilor privind restructurarea, reorganizarea sau lichidarea întreprinderilor care nu activează, inclusiv elaborarea unui mecanism simplificat privind lichidarea întreprinderilor de stat fondate începând cu anul 1992, dar care și-au sistat activitatea cu mulți ani în urmă;

✓ respectarea normelor administrării corporative; asigurarea managementului eficient; corelarea remunerării membrilor organelor de conducere cu realizarea indicatorilor de performanță prestabiliți; neadmiterea încheierii contractelor dezavantajoase la transmiterea bunurilor în locațiune;

✓ angajarea prin concurs a administratorilor întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat, cu stabilirea în contractele de muncă a indicatorilor de performanță;

✓ asigurarea transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor; elaborarea și aprobarea regulamentelor privind achiziția de bunuri, lucrări și servicii de către a întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu capital integral sau majoritar de stat, în baza Regulamentului cadru, aprobat de Guvern;

✓ asigurarea accesului publicului la informațiile privind rezultatele activității economico-financiare a întreprinderilor, inclusiv a cheltuielilor ce țin de remunerare;

✓ asigurarea înregistrării cadastrale a bunurilor imobile proprietate de stat pe domenii de proprietate (public/privat);

✓ abilitarea unei autorități a administrației publice unice cu competențe de administrare a proprietății publice de stat.

8. A N E X E

Anexa nr. 1 - Rentabilitatea veniturilor din vânzări a activității economico-financiare a societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25% pentru anul 2015.

Anexa nr. 2 - Rentabilitatea veniturilor din vânzări a activității economico-financiare a întreprinderilor de stat pentru anul 2015.

Anexa nr. 3 - Rentabilitatea capitalului propriu (financiară) a activității economico-financiare a societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25% pentru anul 2015.

Anexa nr. 4 - Rentabilitatea capitalului propriu (financiară) a activității economico-financiare a întreprinderilor de stat pentru anul 2015.

Anexa nr. 5 - Rentabilitatea activelor în procesul activității economico-financiare a societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25% pentru anul 2015.

Anexa nr. 6 - Rentabilitatea activelor în procesul activității economico-financiare a întreprinderilor de stat pentru anul 2015.

Anexa nr. 7 – Rezultatele activității economico-financiare ale societăților pe acțiuni cu cotă de stat mai mare de 25% pentru anul 2015.

Anexa nr. 8 - Rezultatele activității economico-financiare ale întreprinderilor de stat pentru anul 2015.